

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolniczej
na lata 2023-2027

**DOLNY
ŚLĄSK**

Dofinansowane przez
Unię Europejską

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU DLA UJŚCIA BARYCZY NA LATA 2023 – 2027

Spis treści

ROZDZIAŁ I: CHARAKTERYSTYKA PARTNERSTWA LOKALNEGO	4
1. NAZWA LGD	4
2. OPIS PROCESU TWORZENIA PARTNERSTWA.....	4
3. STRUKTURA LGD (W TYM CHARAKTERYSTYKA CZŁONKÓW LGD)	5
4. INFORMACJE O SKŁADZIE ORGANU DECYZYJNEGO	5
5. CHARAKTERYSTYKA ROZWIĄZAŃ STOSOWANYCH W PROCESIE DECYZYJNYM.....	6
6. DOKUMENTY REGULUJĄCE FUNKCJONOWANIE LGD	6
ROZDZIAŁ II: CHARAKTERYSTYKA OBSZARU I LUDNOŚCI OBJĘTEJ WDRAŻANIEM LSR	7
1. OPIS OBSZARU	7
2. MAPA OBSZARU	8
3. SPÓJNOŚĆ OBSZARU.....	9
ROZDZIAŁ III: PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR.....	10
1. OPIS PARTYCYPACYJNYCH METOD TWORZENIA LSR.....	10
2. ANALIZA PRZYJĘCIA BĄDŹ ODRZUCENIA WNIOSKÓW Z KONSULTACJI	13
3. WYNIKI PRZEPROWADZONEJ ANALIZY WNIOSKÓW Z KONSULTACJI.....	14
4. WYKORZYSTANIE DANYCH Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH I ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ WE WDRAŻANIE LSR	15
ROZDZIAŁ IV: ANALIZA POTRZEB I POTENCJAŁU LSR	17
1. ANALIZA SILNYCH I SŁABYCH STRON OBSZARU	17
2. OSOBY W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI NA OBSZARZE.....	18
3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI/ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.....	19
4. RYNEK PRACY	21
5. DZIAŁALNOŚĆ SEKTORA SPOŁECZNEGO	22
6. PROBLEMY SPOŁECZNE	23
7. ZASADA RÓWNOŚCI SZANS I NIEDYSKRYMINACJI	24
8. DZIEDZICTWO KULTUROWE/ ZABYTKI	24
9. OBSZARY ATRAKCYJNE TURYSTYCZNIE	26
10. OBSZARY WIEJSKIE.....	27
11. PRODUKTY LOKALNE	27
12. EDUKACJA	28
13. ZASADA ZRÓWNOWAŻENIA ŚRODOWISKOWEGO	28
ROZDZIAŁ V: SPÓJNOŚĆ, KOMPLEMENTARNOŚĆ I SYNERGIA.....	29
1. ZGODNOŚĆ LSR Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM, REGIONALNYM I LOKALNYM	29
2. ZINTEGROWANIE RÓŻNYCH SEKTORÓW, PARTNERÓW, ZASOBÓW I BRANŻ W CELU KOMPLEKSOWEJ REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ	37
3. WARTOŚĆ DODANA PODEJŚCIA LEADER	38

ROZDZIAŁ VI: CELE I WSKAŹNIKI	39
1. CEL OGÓLNY 1: WSPARCIE AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW UJŚCIA BARYCZY W OPARCIU O LOKALNE ZASOBY	39
2. CEL OGÓLNY 2: WZROST DOCHODOWOŚCI MIESZKAŃCÓW UJŚCIA BARYCZY	42
ROZDZIAŁ VII: SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU.....	43
1. WEWNĘTRZNA ORGANIZACJA PRACY LGD, W TYM ROZWIĄZANIA FORMALNO - INSTYTUCJONALNE 43	
2. SPOSÓB POWSTAWANIA PROCEDUR	44
3. KLUCZOWE CELE I ZAŁOŻENIA PROCEDUR.....	44
4. SPOSÓB USTANAWIANIA I ZMIANY KRYTERIÓW WYBORU	44
5. INNOWACYJNOŚĆ	45
6. REALIZACJA PROJEKTÓW GRANTOWYCH I OPERACJI WŁASNYCH ORAZ PROJEKTÓW REALIZOWANYCH W PARTNERSTWIE.....	46
ROZDZIAŁ VIII: PLAN DZIAŁANIA	47
ROZDZIAŁ IX: PLAN FINANSOWY LSR.....	48
1. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA LSR.....	48
2. OPIS POWIĄZAŃ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA Z CELAMI LSR	48
ROZDZIAŁ X: MONITORING I EWALUACJA	49
Załącznik nr 1 do LSR: Cele i przedsięwzięcia	54
Załącznik nr 2 do LSR: Plan działania	56
Załącznik nr 3 do LSR: Budżet LSR.....	60
Załącznik nr 4 do LSR: Plan wykorzystania budżetu.....	61

ROZDZIAŁ I: CHARAKTERYSTYKA PARTNERSTWA LOKALNEGO

1. NAZWA LGD

Nazwa - **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ujście Baryczy Gmin Góra-Niechlów-Wąsosz**

Status prawny /Forma prawna partnerstwa – Stowarzyszenie „specjalne” posiadające osobowość prawną

Data wpisu do KRS: 8 września 2008 r., nr 0000313176

Siedziba: 56-200 Góra, ul. Armii Polskiej 11-13

2. OPIS PROCESU TWORZENIA PARTNERSTWA

Początek budowania partnerstwa związany jest z inicjatywą władz i mieszkańców gmin Góra, Niechlów, Wąsosz oraz powiatu górowskiego, w celu wdrażania i realizacji programu Leader w powiecie górowskim. Zaowocowało to podpisaniem w dniu 11.12.2007 roku „Deklaracji współpracy na rzecz powstania Lokalnej Grupy Działania na obszarze powiatu górowskiego”. Grupa zaangażowana w proces budowania partnerstwa składała się z osób reprezentujących sektor publiczny, społeczny i gospodarczy. Istotny był udział mieszkańców obszaru niezwykle zaangażowanych w prace nad utworzeniem LGD jako nowej jednostki mogącej wpływać na kształtowanie zmian społecznych i gospodarczych na obszarze. Zaangażowane były zarówno osoby fizyczne jak i działające już organizacje pozarządowe, parafie, instytucje kultury oraz jednostki zajmujące się problematyką społeczną. W ramach prac tej grupy wypracowane zostały zapisy statutu, zorganizowane spotkanie założycielskie, na którym wybrano organy stowarzyszenia oraz przeprowadzono proces rejestracji Lokalnej Grupy Działania. W latach 2009 – 2023 LGD Ujście Baryczy realizowała zadania zgodne z umowami zawartymi z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach PROW 2007-2013 oraz PROW 2014-2020. W nowej perspektywie PS WPR na lata 2021-2027 LGD „Ujście Baryczy” będzie kontynuować politykę prowadzoną od 2009r. i dalej animować swój obszar realizując działania ukierunkowane na wykorzystanie bogactwa kulturowego i przyrodniczego z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców obszaru, wzbogacone o włączenie społeczne grup dotychczas wykluczonych.

W pracy nad nową strategią skupiono się na pogłębionej współpracy wewnętrznej. Członkowie LGD i mieszkańcy obszaru aktywnie włączali się w proces tworzenia nowej LSR poprzez uczestnictwo w spotkaniach konsultacyjnych, grupach roboczych, spotkaniach on-line, przysyłania ankiet itp. Różne formy spotkań i konsultacji obejmowały wszelkie zainteresowane grupy społeczne reprezentowane na obszarze LGD. W tworzeniu strategii uczestniczyły osoby młode – uczniowie szkół ponadpodstawowych, seniorzy – skupieni w klubach seniora czy uniwersytetach trzeciego wieku, przedstawiciele grup osób w niekorzystnej sytuacji i instytucji działających na ich rzecz, osoby niepełnosprawne, mieszkańcy wsi popegeerowskich, przedsiębiorcy, lokalni liderzy, działacze KGW i OSP oraz przedstawiciele gmin członkowskich, organizacji pozarządowych i inni mieszkańcy obszaru niesklasyfikowani w żadnej grupie. Wyłonienie grup docelowych poprzedzone było analizą socjologiczną obszaru skoncentrowaną na zidentyfikowaniu takich grup interesariuszy, by efektywność wdrażania LSR była jak największa. Działania LGD oparte na LSR będą nakierowane na współpracę różnych grup docelowych np.: seniorów z osobami młodymi, przedsiębiorców z osobami w niekorzystnej sytuacji finansowej, NGO z mieszkańcami obszaru itp. LGD będzie funkcjonowała również jako organizacja animująca działania, sprawująca nadzór nad ich przebiegiem i zapewniającą fachową kadrę dzięki posiadanym zasobom osobowym i instytucjonalnym. Realizując Lokalną Strategię Rozwoju LGD będzie poszerzać i pogłębiać zaangażowanie lokalnej społeczności i zachęcać ją do udziału w pracach na rzecz obszaru poprzez różnorodne działania animujące i inicjujące oraz zachęcające do aktywnego włączenia się na różnych etapach realizowanych działań.

3. STRUKTURA LGD (W TYM CHARAKTERYSTYKA CZŁONKÓW LGD)

LGD „UJŚCIE BARYCZY” jest partnerstwem trójsektorowym, tzn. jego członkami są osoby reprezentujące 3 sektory: publiczny, gospodarczy i społeczny.

Członkami Stowarzyszenia są osoby fizyczne, członkowie zwyczajni, w tym osoby prawne, w tym jednostki samorządu terytorialnego, z wyłączeniem województw, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe (stowarzyszenia) oraz mieszkańcy.

Strukturę Stowarzyszenia tworzą:

- Walne Zebranie Członków,
- Zarząd,
- Rada,
- Komisja Rewizyjna
- Biuro Stowarzyszenia.

Nadzór nad LGD sprawuje Marszałek Województwa Dolnośląskiego.

Skład LGD jest reprezentatywny dla specyfiki obszaru objętego LSR, jego mieszkańców oraz przyjętych kierunków działania i uwzględnia przedstawicieli wszystkich grup interesów, a także grupy osób w niekorzystnej sytuacji. Pogłębione partnerstwo w LGD opiera się na relacjach opartych na skutecznej komunikacji przejawiającej się w różnorodnych formach, nie tylko formalnych, podejmowaniem decyzji w sposób kolegialny w jak największej ilości przypadków, otwartością na zgłaszanie inicjatyw i propozycji, stosowaniem zasady zwoływania Walnego Zebrania Członków na wniosek tylko 20% ogółu członków. W celu wymiany poglądów między członkami Stowarzyszenia oraz poszukiwania wśród nich inicjatyw oddolnych Walne Zebranie Członków może powołać także zespoły robocze, którym przysługuje prawo składania Zarządowi rekomendacji, sugestii i opinii o wszystkich bieżących sprawach Stowarzyszenia oraz prawo do inicjowania określonych działań.

Na dzień 03.04.2023r. LGD „UJŚCIE BARYCZY” liczy 66 członków. Wszyscy członkowie są członkami zwyczajnymi, co oznacza, że posiadają oni pełnię praw członka LGD. Statut LGD „UJŚCIE BARYCZY” przewiduje również członków wspierających i honorowych, jednak aktualnie stowarzyszenie nie zrzesza takich członków. Wśród członków wyróżnić można przedstawicieli różnych grup interesów:

- interesu publicznego - reprezentowanego przez gminy członkowskie, instytucje kultury,
- gospodarczego - reprezentowanego przez przedsiębiorców oraz
- społecznego - obejmującego mieszkańców, w tym osoby z grup w niekorzystnej sytuacji oraz stowarzyszenia

Struktura członków LGD jest reprezentatywna dla lokalnej społeczności i uwzględnia przedstawicieli wszystkich grup istotnych z punktu widzenia realizacji strategii.

Członkostwo w LGD Ujście Baryczy ma charakter inkluzywny. Stowarzyszenie otwarte jest na nowych członków, dostępne dla każdego zainteresowanego. Skład LGD może być w każdym czasie rozszerzony o nowych członków. Procedurę tę określa statut LGD „UJŚCIE BARYCZY”. Członkami mogą być zarówno osoby fizyczne, jak i prawne spełniające warunki określone w statucie. Statut określa również przypadki, w których następuje utrata członkostwa. Również władze LGD mają inkluzywny charakter, statut wskazuje na ich kadencyjność, zasady wyboru i odwołania.

Liczne, a zarazem reprezentatywne względem zdiagnozowanych grup interesariuszy, uczestnictwo członków społeczności jest priorytetem we wzmacnianiu trafności, adekwatności, odpowiedzialności i efektywności wdrażania LSR i oczekiwanych wyników.

4. INFORMACJE O SKŁADZIE ORGANU DECYZYJNEGO

Organem decyzyjnym Stowarzyszenia LGD Ujście Baryczy jest Rada, składająca się z 11 członków. Udział procentowy poszczególnych grup interesu kształtuje się następująco: grupa interesu publicznego 3 osoby (27,27%), społecznego 4 osoby (36,36%) i gospodarczego 4 osoby (36,36%). Członkowie Rady są mieszkańcami 3 gmin członkowskich, wybieranymi i odwoływanymi przez Walne Zebranie spośród członków Stowarzyszenia. Członkowie Rady posiadają doświadczenie w ocenie lub realizacji wniosków dofinansowanych w ramach wdrażania LSR. Osoby wchodzące w skład Rady

to osoby z dużym doświadczeniem, posiadające odpowiednie kwalifikacje i predyspozycje do pracy przy wyborze projektów do dofinansowania ze środków Unii Europejskiej. W skład Rady wchodzi przedstawiciele publicznych i prywatnych lokalnych interesów społeczno-gospodarczych i żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji, przy czym w składzie Rady aktualnie oprócz osób wskazanych w statucie (sołtys, senior) znajdują się także przedstawiciele grupy osób w niekorzystnej sytuacji - osoby niepełnosprawne. Do kompetencji Rady należy przede wszystkim dokonywanie oceny projektów oraz wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR, a także ustalanie przyznanej kwoty wsparcia.

5. CHARAKTERYSTYKA ROZWIĄZAŃ STOSOWANYCH W PROCESIE DECYZYJNYM

Organami decyzyjnymi w Stowarzyszeniu są: Walne Zebranie Członków, Rada i Zarząd. Funkcje kontrolną sprawuje Komisja Rewizyjna. Każdy z wymienionych organów posiada swój Regulamin organizacyjny opisujący zasady funkcjonowania i procedury zapewniając przejrzystość, jawność działania i podejmowania decyzji, oraz rozdziela kompetencje poszczególnych organów. Ponadto w skład organu Walnego Zebrania, Zarządu i Rady, wchodzi przedstawiciele publicznych i prywatnych lokalnych interesów społeczno-gospodarczych i żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji. Zgodnie z Regulaminem Rady, Zarząd LGD prowadzi Rejestr interesów członków Rady, który powinien zawierać informacje na temat zajmowanych stanowisk, pełnionych funkcji, prowadzonej działalności zawodowej / gospodarczej / społecznej / naukowej i innej przez poszczególnych członków Rady, pozwalające na identyfikację faktu i charakteru ich powiązań z wnioskodawcami/ poszczególnymi operacjami. Każdy członek Rady zobowiązany jest do udzielenia Zarządowi informacji o dotyczących go aktywnościach i – jeśli dotyczy – podmiotach / instytucjach, z którymi aktywności te są związane, a także – na żądanie Zarządu – do przedłożenia odpowiednich dokumentów na tę okoliczność. Rejestr interesów członków Rady oraz składana przez nich tzw. Deklaracja bezstronności i poufności, której formularz stanowi załącznik do Regulaminu Rady mają zapewnić wybór operacji w sposób transparentny i przejrzysty.

Członkowie Rady są zobowiązani zachować bezstronność w wyborze operacji. Służy temu procedura wyłączenia się członka ze względu na interes prawny lub faktyczny. Poza tym w przypadku stwierdzenia na etapie sprawdzenia prawomocności obrad i zdolności do podejmowania decyzji przekroczenia procentowego udziału pojedynczej grupy interesu, Rada w celu zachowania zdolności do wyboru i oceny operacji, dokonuje wykluczenia pierwszej osoby z listy, która reprezentuje daną grupę interesu. Lista ustalana jest każdorazowo w drodze losowania, by uniknąć wykluczenia tych samych osób.

Statut stowarzyszenia oraz inne przyjęte dokumenty i mechanizmy stosowane w LGD, gwarantują jej zdolność do realizacji LSR.

6. DOKUMENTY REGULUJĄCE FUNKCJONOWANIE LGD

Funkcjonowanie LGD „UJŚCIE BARYCZY” określają poniższe dokumenty opisujące zasady i procedury funkcjonowania:

- 1) **statut** stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „UJŚCIE BARYCZY” Gmin Góra-Niechlów-Wąsosz - określa zadania i kompetencje poszczególnych organów oraz cele i sposób działalności Stowarzyszenia. Uchwalany jest przez WZC. Uchwałę ws. zmiany/aktualizacji Statutu podejmuje Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia większością 2/3 głosów.
- 2) **regulamin Walnego Zebrania Członków** - określa procedurę zwoływania, prowadzenia, zamykania oraz dokumentowania przebiegu obrad Walnego Zebrania Członków, uchwalany jest i aktualizowany uchwałą WZC
- 3) **regulamin Zarządu** - określa zasady i tryb działania Zarządu LGD Ujście Baryczy, Zarząd reprezentuje Stowarzyszenie na zewnątrz, przyjmowany jest i aktualizowany uchwałą Zarządu;
- 4) **regulamin Rady** - określa organizację wewnętrzną i tryb pracy Rady, w tym: sposób oceny wniosków, przebieg posiedzenia, procedurę wyłączenia członków od udziału w wyborze, sposób dokumentowania posiedzeń Rady, procedurę przejrzystego wyboru operacji, określenie kwoty wsparcia, zasady wynagradzania członków Rady ujawnianie konfliktu interesu w rejestrze interesów Członków Rady, przyjmowany jest i aktualizowany uchwałą Rady;
- 5) **regulamin Komisji Rewizyjnej** - określa zakres przeprowadzanych kontroli, zwoływanie posiedzeń, podejmowanie

uchwał, prowadzenie dokumentacji z posiedzeń, przyjmowany jest i aktualizowany uchwałą Komisji Rewizyjnej;

- 6) **regulamin biura LGD** - reguluje pracę biura, jego strukturę oraz sposób i wymagane kwalifikacje w procesie zatrudnienia pracowników wraz z opisem stanowisk i dokładnym podziałem wyznaczonych zadań oraz określa sposób pomiaru jakości udzielanego doradztwa przez pracowników biura. Biuro LGD obsługuje i pomaga w organizacji pracy i realizacji zadań wszystkich organów Stowarzyszenia. Przyjmowany jest i aktualizowany uchwałą Zarządu.

Statut i Regulaminy znajdują się na stronie internetowej www.ujściebaryczy.pl. Każdy członek LGD i mieszkaniec obszaru ma do nich dostęp, co jest jednym z elementów partycypacyjnego udziału lokalnej społeczności w kształtowaniu działań LGD. Uchwalanie i wprowadzanie zmian w powyższych dokumentach określone jest w regulaminach i statucie. Zmian i aktualizacji w regulaminach dokonuje się na wniosek członków danego organu.

Dotychczasowe doświadczenia LGD wskazują, na niezwykle ważną rolę skutecznej komunikacji i jej bezpośrednie powiązanie ze skutecznym wdrażaniem strategii. Aby zapewnić jak najefektywniejszą formę komunikacji - LGD wprowadza na bieżąco nowe jej formy (korzystanie z mediów społecznościowych, komunikatorów elektronicznych podczas spotkań i doradztwa) na które otwarci są zarówno członkowie stowarzyszenia jak i beneficjenci. LGD zamierza nie tylko inicjować innych do wprowadzania innowacyjności w swoich projektach, ale również sama korzystać z nowych rozwiązań w komunikacji społecznej i wewnętrznej pracy LGD.

ROZDZIAŁ II: CHARAKTERYSTYKA OBSZARU I LUDNOŚCI OBJĘTEJ WDRAŻANIEM LSR

1. OPIS OBSZARU

Obszar LGD Ujście Baryczy obejmuje 3 gminy województwa dolnośląskiego wchodzące w skład powiatu górowskiego – **Góra, Niechlów** oraz **Wąsosz**. Teren ten położony jest w północnej części województwa dolnośląskiego i jest geograficznie spójny. Obszar położony jest na styku 3 województw – wielkopolskiego, lubuskiego i dolnośląskiego. Graniczy od północy i północnego – wschodu z gminami powiatu leszczyńskiego i rawickiego (województwo wielkopolskie), od zachodu z powiatem wschowskim (województwo lubuskie) oraz gminami Jemielno, Głogów, Pęcław, Żmigród, Prusice, Rudna - położonymi w województwie dolnośląskim.

Wszystkie gminy partnerstwa należą do zlewni rzeki Baryczy prawostronnego dopływu rzeki Odry.

Powierzchnia obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju wynosi: gm. Góra – 266,11 km² ; gm. Niechlów 151,03 km²; gm. Wąsosz – 197,21 km² ; łącznie 614,35 km². Teren ten zamieszkuje (wg danych na dzień 31 grudnia 2020r.) łącznie 30 550 mieszkańców.

GMINA	Ludność miasta	Ludność wiejska	SUMA
Góra – gmina miejsko-wiejska	11217	7788	19005
Niechlów – gmina wiejska	-	4632	4632
Wąsosz – gmina miejsko-wiejska	2615	4298	6913

Tabela nr 1: Ludność obszaru LGD Ujście Baryczy

Obszar Ujścia Baryczy to głównie tereny rolnicze. Około 65% obszaru to użytki rolne. Obszar ten należy do obszaru ONW nizinnej strefy nizinnej I. W strukturze gospodarstw rolnych zdecydowanie przeważają gospodarstwa indywidualne. Według danych ARIMR w roku 2023 na obszarze istnieje około 1500 gospodarstw rolnych o powierzchni pow. 1 ha. Wiodącymi kierunkami produkcji rolnej są: produkcja roślinna oraz w mniejszym zakresie hodowla zwierząt. W hodowli dominuje trzoda chlewna, bydło i drób. Rolnicy i ich domownicy stanowią więc dość szeroką grupę mieszkańców obszaru, stąd planuje się w

ramach strategii wspierać podejmowanie i rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych, w tym agroturystyki, zagród edukacyjnych i gospodarstw opiekuńczych.

Struktura demograficzna mieszkańców obszaru przedstawia się następująco: (stan na 31.12.2021r.)

Gmina	ogółem		wiek		
	mężczyźni	kobiety	0-24 lat	25-59	60+
Góra	9266	9531	4857	8883	5239
Niechlów	2333	2281	1187	2235	1192
Wąsosz	3392	3449	1831	3218	1792
SUMA	14 991	15 261	7 875	14 336	8 223

Tabela nr 2: Struktura demograficzna mieszkańców obszaru

Powyższe dane wskazują na nieznaczną przewagę liczby kobiet w stosunku do liczby mężczyzn. Dość licznymi grupami mieszkańców obszaru jest grupa młodzieży (do 25 roku życia) stanowiąca 26,03% ogółu mieszkańców oraz grupa seniorów (powyżej 60 roku życia) stanowiąca 27,18% ogółu mieszkańców. Do obu tych grup w szczególności LGD chce kierować swoje działania, aktywizujące je do włączania się w życie społeczności lokalnej oraz dające szansę włączenia cyfrowego i społecznego. W ramach bezpośredniego włączenia seniorów w działalność stowarzyszenia zapisy statutu wskazują na obowiązkową obecność co najmniej jednego seniora w składzie Zarządu i Rady LGD.

2. MAPA OBSZARU

3. SPÓJNOŚĆ OBSZARU

O spójności obszaru stanowi jego dziedzictwo kulturowe, historyczne, przyrodnicze, społeczne oraz spójność terytorialna. LGD obejmuje obszary jednorodne, spójne społecznie, mające podobne tradycje i poczucie tożsamości lokalnej, skupione wokół podobnych potrzeb i oczekiwań, co jednoznacznie pokazały spotkania z lokalną społecznością podczas prac nad LSR. Wszystkie gminy LGD Ujście Baryczy położone są na obszarze powiatu górowskiego tworząc region spójny terytorialnie i administracyjnie. Bardzo istotnym czynnikiem decydującym o spójności obszaru jest jego przeszłość historyczna. Dziedzictwo kulturowe na obszarze Ujścia Baryczy podobne jest do uwarunkowań charakterystycznych dla całego Dolnego Śląska, w 1945 roku opuszczonego przez dotychczasowych gospodarzy, w których miejsce pojawiła się, wraz z przesiedleńcami, różnorodność tradycji kulturowych, zwyczajów i obrzędów. Elementem, który szczególnie spoił mieszkańców tego obszaru jest religia oraz wynikające z wielu zmian administracyjnych poczucie peryferyjności geograficznej. Tradycja, kultura, historia i szeroko pojęte dziedzictwo kulturowe stanowią podstawę spójności obszaru i stwarzają możliwość opracowania oferty skierowanej zarówno do mieszkańców regionu, jak turystów, coraz liczniej odwiedzających LGD.

Istotnym czynnikiem wpływającym na spójność obszaru jest także dziedzictwo przyrodnicze. Region obejmuje głównie ekosystemy związane z doliną rzek Odry i Baryczy, także krainą geobotaniczną Wału Trzebnickiego. To obszar ważny ze względu międzynarodową ostoję ptaków (IBA), korytarz ekologiczny, istniejące i planowane obszary chronione (Natura 2000, Park Krajobrazowy).

Charakterystyczne dla obszaru Ujścia Baryczy jest zróżnicowanie stopnia naturalności terenu. Część północna i północno – wschodnia o znacznie uproszczonym krajobrazie i mniejszej różnorodności naturalnej związana jest z intensyfikacją rolnictwa. Natomiast część południowa i zachodnia związana z doliną Baryczy i Odry, to obszar o przyrodzie wyjątkowo cennej w skali europejskiej, a związanej z terenami łęgowymi – zalewowymi. Potwierdzeniem tych walorów było włączenie wschodniej części obszaru w Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą” PLH 020041 i południowo - zachodniej części obszaru w Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie” PLH 020018. Południowo-zachodnia część włączona została również w Obszar Specjalnej Ochrony ptaków Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie” PLB 020008. Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej. Celem wyznaczenia tych obszarów jest ochrona cennych pod względem przyrodniczym i zagrożonych składników różnorodności biologicznej w państwach Unii Europejskiej.

Większość obszaru Ujścia Baryczy objęta jest formą ochrony prawnej w postaci Obszaru Chronionego Krajobrazu powołanym Rozporządzeniem nr 82/92 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 1 sierpnia 1992r. Są to tereny chronione ze względu na wyróżniające się krajobrazowo obszary o zróżnicowanych ekosystemach i wartościach, głównie ze względu na możliwości turystyczno – rekreacyjne lub chronione walory krajobrazowe, a także jako istniejące lub odtwarzane korytarze ekologiczne. Użytkowanie tego rodzaju obszaru powinno zapewnić stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych.

Odnosząc się do lokalizacji LGD, w aspekcie gospodarczym należy stwierdzić iż położenie w oddaleniu od głównych ośrodków kulturalnych i gospodarczych regionu nie sprzyja dynamicznemu rozwojowi obszaru, jednak stanowi element łączący obszar. Gminy leżące na terenie LGD są członkami ZIT: • Legnicko Głogowski Obszar Interwencji. Na obszarze miasta Góra znajduje się WSSE INWEST PARK Podstrefa Góra, administrowana przez Legnicką Specjalną Strefę Ekonomiczną. Działania samorządów i LGD na rzecz rozwoju gospodarczego regionu stanowią wspólny cel i troskę o wypracowanie partnerstwa wśród organizacji NGO i przedsiębiorców, wykorzystanie posiadanych zasobów i potencjału.

Dzięki ciągłemu kształceniu kadry LGD aktualizowane będą kwalifikacje ekonomiczne oraz administracyjne niezbędne do gospodarowania środkami publicznymi.

Zaprezentowane powyżej walory przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz charakterystyka gospodarcza i aktywność mieszkańców regionu świadczą o tym, iż region jest społecznie oraz środowiskowo spójny.

Spójność obszaru LGD Ujście Baryczy wynika więc z następujących uwarunkowań:

- przestrzennych - gminy członkowskie stanowią zwarty geograficznie obszar;
- przyrodniczych - liczne walory krajobrazowe obszaru tworzą spójny teren niezwykle cenny przyrodniczo;
- historyczno - kulturowych - obszary należące niegdyś do tego samego zaboru, zasiedlone zostały przez ludność w wyniku akcji przesiedleńczej, nowobudowana tożsamość i tradycje, wspólna historia mieszkańców i dziedzictwo kulturowe;
- społeczno - gospodarczych - obszar dość jednolity pod względem gęstości zaludnienia, zamożności i statusu społecznego mieszkańców, w dużej części użytkowany głównie rolniczo, dominacja ludności polskiej, wyznania katolickiego; dość wysoki poziom bezrobocia strukturalnego - wyższy niż średnia wojewódzka, przewaga małych firm prywatnych.

Osoby należące do grupy osób w niekorzystnej sytuacji, które należy wspierać w ramach strategii to młodzież do ukończenia 25 roku życia, seniorzy powyżej 60 roku życia oraz osoby niepełnosprawne.

ROZDZIAŁ III: PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR

1. OPIS PARTYCYPACYJNYCH METOD TWORZENIA LSR

W procesie tworzenia Lokalnej Strategii Rozwoju szczególny nacisk położono na partycypacyjny charakter prac nad strategią, dlatego aktywnie uczestniczyli w nich przedstawiciele grup istotnych i reprezentatywnych dla całego obszaru LGD. Lokalna Strategia Rozwoju dla LGD Ujście Baryczy powstała więc dzięki zaangażowaniu społeczności lokalnej – przedstawicieli wszystkich grup interesów, w tym grup osób w niekorzystnej sytuacji i z wszystkich gmin obszaru. Mieszkańcy za pośrednictwem ogłoszeń, plakatów, informacji na stronie internetowej i portalu społecznościowego oraz podczas anonsów indywidualnych zostali poinformowani o procesie tworzenia strategii z udziałem społeczności lokalnej. Na stronie internetowej LGD zamieszczono harmonogram spotkań z określeniem grup docelowych.

W przygotowaniu i wypracowaniu materiałów do nowej LSR zastosowane zostały aktywne narzędzia i techniki partycypacji, łączące różne formy komunikacji społecznej, mające na celu dotarcie do bezpośrednio zainteresowanych problematyką zawartą w tworzonej strategii oraz umożliwiające powszechny udział NGO, przedsiębiorców, osób wykluczonych i będących w niekorzystnej sytuacji, niepełnosprawnych, instytucji oraz pozostałych mieszkańców w konsultacjach społecznych. Dzięki konsultacjom w każdej gminie ustalono priorytetowe grupy docelowe, najważniejsze problemy, potrzeby i wyzwania, sporządzono analizę silnych i słabych stron obszaru i wyznaczono cele, co stanowiło materiał bazowy do opracowania strategii.

W tworzeniu strategii wykorzystano następujące narzędzia, poczynawszy od oceny potrzeb, przez identyfikację obszarów działania po wyznaczanie celów:

- spotkania warsztatowe
- ankiety, w tym internetowe
- spotkania fokusowe
- spotkania otwarte
- konsultacje indywidualne
- spotkania on-line

- spotkania grupy roboczej
- forum lokalne
- biały wywiad

Spotkania warsztatowe - były to spotkania mieszkańców, reprezentantów różnych sektorów, osób z grup w niekorzystnej sytuacji na obszarze, partnerów zaangażowanych w prace, a także spotkania roboczych grup tematycznych. W ramach tych prac wypracowane zostały: analiza silnych i słabych stron obszaru, cele i przedsięwzięcia. Na podstawie prac warsztatowych i w uzgodnieniach z zarządem LGD przygotowany został budżet LSR oraz preferencje w lokalnych kryteriach wyboru.

Ankiety - sporządzone zostały przez biuro LGD i dotyczyły działalności stowarzyszenia, silnych i słabych stron obszaru, preferowanych zakresów wsparcia, grup docelowych, zadań proponowanych do realizacji, oczekiwań społecznych oraz napotykanym trudności. Kolejna ankieta – formularz uwag do LSR udostępniona została po opracowaniu projektu LSR, w celu konsultacji i zgłaszania uwag. Ankiety w formie dokumentu do pobrania zamieszczone zostały na stronie internetowej LGD, rozdysponowane zostały do gmin członkowskich oraz przesyłane pocztą elektroniczną do członków i sympatyków stowarzyszenia. Również podczas innych spotkań zachęcano do wypełnienia ankiety, w tym w ramach punktów konsultacyjnych na rzecz prac nad LSR. Zebrane ankiety poddano analizie.

Spotkania fokusowe, wywiad fokusowy - inaczej moderowana dyskusja na konkretny temat prowadzona z zebraną w jednym miejscu grupą ludzi. Spotkania fokusowe zostały przeprowadzone w kilku grupach, których uczestnikami byli: przedstawiciele władz gmin członkowskich i JST, młodzieży, seniorów, KGW/OSP, instytucji wspierających grupy osoby w niekorzystnej sytuacji (urzędu pracy, ośrodków pomocy społecznej i domów dziennego pobytu osób starszych i niepełnosprawnych).

Spotkanie otwarte – spotkania przeznaczone dla ogółu społeczności zamieszkującej dany teren, nie uwzględniające żadnej kategoryzacji uczestników. Konsultacje te poświęcone były w szczególności poznaniu mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń regionu, omówieniu potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Uczestnikami spotkań byli zarówno członkowie LGD jak i osoby nie będące członkami, przedstawiciele różnych sektorów, środowisk, organizacji, osób w niekorzystnej sytuacji oraz sołtysi.

Konsultacje indywidualne - Przeprowadzono indywidualne spotkania konsultacyjne z grupami odbiorców podczas imprez i wydarzeń lokalnych (np. Bieg Nieodległości) oraz w punktach konsultacyjnych w każdej gminie członkowskiej.

Spotkania on-line – spotkania z uczniami szkoły ponadpodstawowej przeprowadzone za pośrednictwem komunikatora internetowego mające na celu zaznajomienie uczniów z procesem tworzenia strategii, jak również wypracowanie formuły dalszej współpracy, zaszczepienie chęci uczestnictwa w procesach decyzyjnych dotyczących życia w społeczeństwie obywatelskim. Zajęcia te były też okazją przedstawienia przez młode osoby swoich propozycji i oczekiwań co do rozwoju obszaru, a także do uczestnictwa tej grupy w analizie silnych i słabych stron (diagnoza obszaru).

Spotkania grupy roboczej – grupa wyłoniona z uczestników spotkań konsultacyjnych, zdywersyfikowana pod względem składu, odzwierciedlająca partycypacyjny charakter prac nad strategią. Grupa pracowała nad poszczególnymi rozdziałami LSR oraz przygotowywała poszczególne formularze badań ankietowych społeczności lokalnej oraz dokonywała analizy zebranych danych. Grupa ta, w tym pracownicy Biura LGD, wypracowała na podstawie konsultacji przyjętą w LSR definicję innowacyjności oraz koordynowała przebieg prac nad LSR.

Forum lokalne - członkowie lokalnej społeczności wzięli udział w dyskusji dotyczącej ostatecznej formy LSR. Uczestnicy zgłaszali swoje opinie i zapytania. Uczestniczyli w nim mieszkańcy obszaru LGD Ujście Baryczy, lokalni przedsiębiorcy, przedstawiciele instytucji i NGO. Forum lokalne nie jest gremium decyzyjnym – jego celem było dostarczenie wiadomości/oceny podejmowanych działań oraz ich konsultowanie.

Biały wywiad – pozyskano informacje z ogólnie dostępnych źródeł, baz danych, w tym danych publicznych pod kątem ich wykorzystania przy tworzeniu treści LSR.

Opis metod zaangażowania społecznego stosowanych w przygotowaniu LSR		
Etap	Metoda	uczestnicy
Definiowanie potrzeb i problemów	spotkanie otwarte, spotkania warsztatowe, spotkania on-line ankieta, konsultacje indywidualne	mieszkańcy obszaru, członkowie LGD, przedstawiciele JST, grupy fokusowe, przedstawiciele osób z grup w niekorzystnej sytuacji, młodzież, seniorzy, osoby niepełnosprawne, sołtysi, lokalni liderzy, przedstawiciele OSP i KGW, członkowie grupy roboczej
Określanie celów i ich hierarchii	spotkania otwarte, spotkania fokusowe, ankieta, konsultacje indywidualne	mieszkańcy obszaru, członkowie LGD, grupy fokusowe, przedstawiciele osób z grup w niekorzystnej sytuacji, młodzież, seniorzy, osoby niepełnosprawne, sołtysi, lokalni liderzy, przedstawiciele OSP i KGW, członkowie grupy roboczej
Poszukiwanie rozwiązań	ankieta, spotkania fokusowe, branżowe, konsultacje indywidualne	Mieszkańcy obszaru, grupy fokusowe, grupa robocza, spotkania on-line, przedstawiciele osób z grup w niekorzystnej sytuacji, młodzież, seniorzy, osoby niepełnosprawne, sołtysi, lokalni liderzy, przedstawiciele OSP i KGW, członkowie grupy roboczej
Formułowanie wskaźników	forum lokalne, spotkanie fokusowe, spotkania indywidualne, ankiety	mieszkańcy obszaru członkowie LGD, władze gmin członkowskich, członkowie NGO, przedstawiciele osób z grup w niekorzystnej sytuacji, młodzież, seniorzy, osoby niepełnosprawne, członkowie grupy roboczej
Identyfikacja grup docelowych strategii, w tym osób w niekorzystnej sytuacji	wywiady z przedstawicielami Urzędu Pracy, Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, DPS, Uniwersytetu Trzeciego Wieku, KGW, OSP ankieta, konsultacje indywidualne, spotkania otwarte.	pracownicy i członkowie wymienionych podmiotów i instytucji, przedsiębiorcy, osoby indywidualne, w tym przedstawiciele osób z grup w niekorzystnej sytuacji, członkowie grupy roboczej

Tabela nr 3: Opis metod zaangażowania społecznego

Informacje o spotkaniach i warsztatach zostały opublikowane za pośrednictwem strony internetowej www.ujsciebaryczy.pl na stronach www.samorządów lokalnych oraz portalu społecznościowym Facebook. Ponadto LGD posiada bazę danych organizacji pozarządowych i mieszkańców współpracujących z LGD, którym informacje o spotkaniach zostały przesłane drogą elektroniczną. W biurze LGD na bieżąco funkcjonuje punkt informacyjno-konsultacyjny. Ogłoszenia/plakaty o spotkaniach i punktach konsultacyjnych wywieszano także na tablicy ogłoszeń i w miejscach zwyczajowo przyjętych w poszczególnych miejscowościach obszaru. Proces konsultacji społecznych był zorganizowany w możliwie najszerszy i otwarty sposób, z dbałością o niewykluczenie z niego żadnych grup społecznych.

Harmonogram spotkań z lokalną społecznością był następujący:

Data	Forma partycypacyjna	Cel
08.06.2022	wstępne spotkanie z pracownikami LGD	Omówienie procesu konsultacji społecznych, przyszłe i obecne kierunki działalności LGD
14.06.2022	spotkanie inicjujące prace nad strategią dla przedstawicieli gmin członkowskich, władz LGD i pracowników biura	Omówienie założeń inicjatywy LEADER, dyskusje na temat obszaru i przyszłej LSR, silne i słabe strony obszaru
31.06.2022 01.07.2022	spotkania otwarte w gminach członkowskich	Omówienie zakresu inicjatywy LEADER i procesu tworzenia strategii, dyskusje na temat obszaru, jego walorów i problemów, analiza i diagnoza obszaru; wyłonienie przedstawicieli do grupy roboczej
28.07.2022	spotkanie grupy roboczej	Podsumowanie konsultacji społecznych w gminach członkowskich, pierwsze wnioski do przyszłej strategii, dyskusja na temat przyszłych planów i działań
26.08.2022	spotkanie grupy roboczej	Aktualny stan procesu wyboru LSR, przygotowanie ankiety, preferowane cele i kierunki rozwoju, obszary strategiczne
27.09.2022	Spotkanie grupy roboczej	Proponowany podział budżetu, cele i wskaźniki wraz z ich rozłożeniem w czasie (plan działania)
21.10.2022 25.10.2022 26.10.2022 27.10.2022 11.11.2022	Punkty konsultacyjne	Ankietyzacja i konsultacja kluczowych obszarów wsparcia w LSR, grup docelowych, w tym grup w niekorzystnej sytuacji, preferowanych kierunków premiowania, obszarów deficytowych, silnych i słabych stron obszaru, przyszłych kierunków działania
wrzesień – listopad 2022	Ankieta internetowa	Konsultacja silnych i słabych stron obszaru, priorytetowych obszarów wsparcia, grup osób w niekorzystnej sytuacji, preferowanych zakresów wsparcia przedsiębiorczości, przyszłych kierunków rozwoju LGD
27.09.2022 08.11.2022 09.11.2022 10.05.2023	Spotkania fokusowe z grupami interesów	Omówienie silnych i słabych stron regionu, preferowanych kierunków i obszarów wsparcia, wyłonienie grup osób w niekorzystnej sytuacji, planowany zakres wsparcia
09.11.2022	Spotkanie grupy roboczej	Podsumowanie wyników konsultacji w ramach punktów konsultacyjnych oraz zebranych w wyniku przeprowadzonej ankiety, bieżąca praca nad projektem strategii
maj – czerwiec 2023	Elektroniczny formularz uwag do projektu LSR	Zbieranie uwag do projektu dokumentu
31.05.2023	Forum lokalne	Zapoznanie społeczności lokalnej z projektem LSR, zebranie ostatecznych uwag do dokumentu

Tabela nr 4: Harmonogram spotkań ze społecznością lokalną

2. ANALIZA PRZYJĘCIA BĄDŹ ODRZUCENIA WNIOSKÓW Z KONSULTACJI

Metoda konsultacyjna	Wnioski z konsultacji	Przyjęcie lub odrzucenie wniosku z konsultacji
Spotkania warsztatowe	- silne strony: duża aktywność społeczna, postawy przedsiębiorcze wśród mieszkańców, kultywowanie tradycji i dbałość o lokalne dziedzictwo, liczne zasoby, lokalne wydarzenia	przyjęto

	- słabe strony i problemy społeczne: niedostatecznie rozwinięta infrastruktura społeczna, niski poziom opieki zdrowotnej, niski poziom promocji obszaru	przyjęto
	- kierunki działania i zakresy interwencji: rozwój przedsiębiorczości, inwestycje w infrastrukturę społeczną, wspieranie sektora usług w zakresie ochrony zdrowia dla społeczności i aktywizacja mieszkańców,	przyjęto
	- grupy w niekorzystnej sytuacji: osoby młode (do 25 roku życia), osoby niepełnosprawne, osoby po 60 roku życia	przyjęto
Ankiety	- sposoby wspierania inicjatyw lokalnych: wspieranie i zakładanie działalności gospodarczej, rozwój niekomercyjnej infrastruktury publicznej, organizacja wydarzeń, imprez, warsztatów dla mieszkańców, wzmacnianie aktywności społecznej i organizacji pozarządowych, inicjowanie działań dla osób młodych	przyjęto
	- tematy wiodące w LSR: tworzenie i utrzymywanie miejsc pracy, wspieranie grup w niekorzystnej sytuacji, innowacyjność, podwyższanie jakości życia na obszarach wiejskich poprzez inwestycje i aktywizację mieszkańców, wspieranie działań związanych z ochroną środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatycznym	przyjęto
	- grupy w niekorzystnej sytuacji: osoby młode (do 25 roku życia), kobiety, osoby niepełnosprawne, osoby po 60 roku życia	przyjęto
Spotkania fokusowe	- tematy wiodące LSR: wspieranie przedsiębiorczości, wspieranie rozwoju infrastruktury społecznej, aktywizacja i edukacja mieszkańców, wspieranie i rozwój sektora usług dla społeczności lokalnej	przyjęto
Spotkania otwarte	-aktywizacja młodzieży	przyjęto
	- wspieranie tworzenia miejsc pracy	przyjęto
	- efektywne narzędzia monitoringu i ewaluacji	przyjęto
	- uwzględnienie w procesie aktualizacji LSR konsultacji społecznych	przyjęto
Konsultacje indywidualne	- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, aktywizacja mieszkańców, promocja obszaru	przyjęto
Spotkania on-line	-zaangażowanie młodzieży w działania LGD, edukacja klimatyczna i środowiskowa	przyjęto
Spotkania grupy roboczej	jasność i transparentność kryteriów wyboru oraz procedur, precyzyjna definicja innowacyjności, uwzględnienie w kryteriach zagadnień związanych z ochroną środowiska i grupami w niekorzystnej sytuacji	przyjęto
Forum lokalne	- uwzględnienie w kryteriach wyboru zagadnień związanych z innowacyjnością, ochroną środowiska, wsparciem grup w niekorzystnej sytuacji	przyjęto
	- kluczowa rola Biura LGD jako podmiotu odpowiedzialnego za kwestie monitoringu i ewaluacji LSR	przyjęto

Tabela nr 5: Analiza wniosków z konsultacji

3. WYNIKI PRZEPROWADZONEJ ANALIZY WNISKÓW Z KONSULTACJI

Materiały do analizy pochodziły z badań własnych, dokonanych wcześniej ewaluacji oraz partycypacyjnych konsultacji społecznych. Po analizie posiadanych materiałów dokonano podziału wniosków w zależności od ich kategorii. Odnotowane problemy podzielono na:

➤ społeczne

- niska znajomość przez mieszkańców walorów przyrodniczych i kulturowych obszaru
- niedostateczne dostosowanie infrastruktury społecznej, turystycznej i rekreacyjnej regionu do potrzeb mieszkańców
- brak punktów informacji turystycznej
- niedostateczna infrastruktura związana z ochroną środowiska
- niewystarczający dostęp do usług opiekuńczych
- ubożenie społeczeństwa
- zwiększająca się ilość rodzin z problemami społecznymi

➤ gospodarcze:

- niski poziom przedsiębiorczości oparty o lokalne zasoby,

- słaba infrastruktura turystyczna
- słaba promocja obszaru
- zbyt mała ilość miejsc pracy na obszarze
- brak wiedzy na temat możliwości prowadzenia działalności gospodarczej

4. WYKORZYSTANIE DANYCH Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH I ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ WE WDRAŻANIE LSR

Partycypacyjny sposób przygotowania dokumentu strategicznego ma znaczenie fundamentalne dla zachowania zasad przejrzystości, oddolności, zintegrowania i synergii, a także wzmocnienia zaangażowania społecznego w jego realizację. LGD przede wszystkim pragnie dotrzeć z informacją o LSR do jak największej liczby mieszkańców obszaru. Planuje się, aby poinformować o strategii szerszą społeczność lokalną, w tym młodzież, seniorów, osoby niepełnosprawne i zmobilizować biernych dotychczas interesariuszy do realizacji strategii. Cennym stanowiskiem jest tu głos pracowników biura LGD, którzy nauczani doświadczeniem z poprzedniego okresu programowania, zgodnie stwierdzają, że to dzięki ciekawym i atrakcyjnym wydarzeniom animacyjnym, mieszkańcy najlepiej dowiadują się o LGD i LSR, poznają pracowników biura oraz zawiązują cenne kontakty z innymi uczestnikami wydarzenia, a potem chętnie wspólnie pracują i uczestniczą w życiu społecznym na obszarze swojej miejscowości i/lub Ujścia Baryczy. LGD w ten sposób, na wstępie każdego wydarzenia, może przedstawić swoje dotychczasowe osiągnięcia i budować przez to tak potrzebną wiarygodność i zaufanie. Dlatego w tej strategii bardzo duży nacisk położony został na animację, zwłaszcza grup osób w niekorzystnej sytuacji oraz włączanie młodzieży, seniorów i osób niepełnosprawnych w życie publiczne. Informowanie rozpoczęło już na etapie przygotowań do spotkań w ramach wsparcia przygotowawczego. Maile, plakaty zamieszczane na stronie internetowej i Facebooku, ale przede wszystkim indywidualne rozmowy telefoniczne i prośby o rozpowszechnianie informacji od LGD – to podstawa dobrej komunikacji. LGD od lat współpracuje ze swoimi członkami, którzy chętnie dzielą się swoją wiedzą, doświadczeniami, celami, zadaniami i zasobami. Utrzymanie zaangażowania lokalnej społeczności na etapie wdrażania LSR to jedna z najważniejszych kwestii, która związana jest z realizacją strategii i o którą LGD zadba. Pracując nad strategią wspólnie podjęto decyzję, że jednym z jej celów będzie aktywizacja lokalnej społeczności. Ta z kolei jest nieocenionym narzędziem aktywności i energii mieszkańców. Dzięki działaniom z zakresu animacji lokalnej będziemy wzmocniać i pielęgnować zaangażowanie mieszkańców, ich motywację, współodpowiedzialność, aktywność, poczucie przynależności do grupy i wzajemne zaufanie oraz wiedzę. Ponadto osoby zadowolone ze swojego otoczenia, miejsca zamieszkania i istniejących udogodnień – są bardziej związane z lokalną społecznością. Dbamy o partnerskie podejście do podmiotów z obszaru objętego LSR, dlatego cenimy otwarte konsultacje nowych pomysłów, zarówno samej LGD, jak i jej członków np. przy okazji zmiany LSR. Zaplanowaliśmy wiele ciekawych, pożytecznych działań, dzięki którym utrzymamy zaangażowanie społeczności lokalnej i wzmocnimy jej zasoby. Pracownicy biura LGD są otwarci na poznawanie nowych osób/przedstawicieli organizacji i chętni, by wzmocniać relacje z już poznanymi. Dzięki dotychczasowym działaniom zarządu i biura LGD, relacje między członkami LGD oraz między członkami a biurem LGD, oparte są na pogłębionym partnerstwie i skutecznej komunikacji. Kontaktowanie/kokarzenie członków LGD nawzajem ze sobą to podstawa naszej pracy, dzięki czemu nawiązują się nowe znajomości, przyjaźnie, wspólne, cenne projekty i działania. Współpraca ze wszystkimi grupami interesariuszy będzie zatem realizowana nie tylko na etapie opracowania i aktualizacji LSR, ale również na etapie jej wdrażania. Zaplanowano następujące działania:

Poziom partycypacji	Forma partycypacji	Opracowanie LSR	Wdrażanie LSR
informowanie	działania edukacyjne i informacyjne	aktualne informacje o prowadzonych działaniach i postępach w procesie opracowania i wdrażania strategii na stronie internetowej i portalu społecznościowym	
		informowanie społeczności lokalnej o opracowaniu LSR	informowanie społeczności lokalnej o postępach we wdrażaniu LSR

		publikacja materiałów z konsultacji społecznych, badań i warsztatów strategicznych	publikacja sprawozdań monitoringowych i ewaluacyjnych
konsultowanie	badanie ankietowe	wskazywanie priorytetowych obszarów, problemów i wyzwań rozwojowych	ocena realizacji procesu wdrażania LSR
	zgłaszanie uwag i opinii	zgłaszanie uwag i opinii do projektu LSR	zgłaszanie uwag i opinii do procesu realizacji LSR, do jej zmiany i aktualizacji
uczestnictwo	projekty	zgłaszanie pomysłów do realizacji nowych projektów	przekazywanie danych i informacji na temat realizowanych projektów, w tym partnerskich
	warsztaty	diagnozowanie najważniejszych problemów, potrzeb, zasobów i potencjału obszaru	przygotowanie i realizacja projektów, w tym partnerskich, animacja społeczności na rzecz wdrażania projektów innowacyjnych
		definiowanie celów i szczegółowych przedsięwzięć oraz wskaźników	zachęcanie i animacja do współpracy oraz zgłaszania nowych inicjatyw/uwag/pomysłów

Tabela nr 6: Planowane działania dla grup osób w niekorzystnej sytuacji

Dotychczas wykorzystane różnorodne formy partycypacji społecznej umożliwiły udział przedstawicieli społeczności lokalnej na etapie analizy potrzeb rozwojowych i potencjałów obszaru oraz definiowania celów i obszarów interwencji. Zarówno skład grupy roboczej, miejsca, tematy i rodzaje grup interesariuszy uczestniczących w konsultacjach (w tym grupy osób w niekorzystnej sytuacji), a także otwarty charakter spotkań i narzędzi analitycznych dowodzą, że nie tylko w założeniach, ale i w praktyce na wszystkich etapach przygotowania LSR przestrzegano zasady równości szans i niedyskryminacji ze względu na płeć, wiek, rasę, orientację seksualną, światopogląd bądź religię, a także zasady zrównoważonego rozwoju. Podobnie zamierza się to czynić na etapie wdrażania strategii, monitoringu i ewaluacji. Zaprojektowany system realizacji LSR również zapewnia metody partycypacyjnego udziału społeczności (w tym zaawansowane). Do budowania silnych i trwałych więzi, a także wzajemnego zaufania i wiarygodności LGD, preferowane będą formy kontaktu bezpośredniego. Szczególna uwaga zarówno w działaniach promocyjnych, informacyjnych jak i animacyjnych, poświęcona będzie zdefiniowanym grupom osób w niekorzystnej sytuacji czyli seniorom, młodzieży i osobom niepełnosprawnym.

Dobra współpraca oparta na pogłębionym partnerstwie i pogłębionej komunikacji będzie miała bezpośrednie odzwierciedlenie w realizacji projektów w partnerstwie, ich skutecznego wdrażania i animowania społeczności lokalnej do współpracy przynoszącej zdecydowanie lepsze efekty niż konkurowanie.

W przypadku, gdyby bieżąca obserwacja wskazywała na nieskuteczność efektów wdrażania albo na nieskuteczność zaplanowanych metod komunikacyjnych, LGD będzie aktualizowała swoje podejście i wybrane metody i na bieżąco dostosowywała je do potrzeb społeczności lokalnej. Dzięki stałemu monitoringowi i możliwości bieżącego zgłaszania przez mieszkańców uwag i propozycji zmian, proces ten będzie przebiegał w sposób ciągły i gwarantował szybką i skuteczną reakcję na pojawiające się problemy. Skuteczność komunikacji będzie monitorowana na bieżąco poprzez ankietyzację uczestników wydarzeń, beneficjentów oraz ankietyzację społeczności lokalnej.

Sposób wykorzystania informacji oraz wniosków zebranych podczas konsultacji odzwierciedlają również zapisy poszczególnych rozdziałów niniejszej strategii, w szczególności rozdziałów II i VI.

ROZDZIAŁ IV: ANALIZA POTRZEB I POTENCJAŁU LSR

1. ANALIZA SILNYCH I SŁABYCH STRON OBSZARU

Na podstawie wyników diagnozy obszaru (pochodzących z analizy danych zastanych, ankietyzacji i warsztatów) sporządzono dla obszaru LGD analizę potrzeb rozwojowych i potencjałów, która identyfikuje problemy oraz możliwości do wykorzystania potencjału i zasoby, które pozwolą na ich zmniejszenie lub zniwelowanie. W kontekście analizy potrzeb rewitalizacji obszaru LGD Ujście Baryczy jako procesu społecznego, gospodarczego, środowiskowego i przestrzennie-infrastrukturalnego zbadano m.in. dokumenty strategiczne gmin członkowskich, takie jak plany odnowy miejscowości oraz Gminne Programy Rewitalizacji: Gminy Góra na lata 2021-2028, Gminy Wąsosz na lata 2023-2030, Gminy Niechlów 2016-2022, które jednoznacznie wskazują na konieczność prac nad obszarem, jego potencjałem rozwojowym, zaangażowaniem mieszkańców, poprawą jakości życia osób w niekorzystnych warunkach i innymi problemami omówionymi w dalszej części rozdziału. Dwie spośród trzech gmin członkowskich – Góra i Niechlów, znalazły się na Liście Gmin Zagrożonych trwałą marginalizacją, w programowaniu na lata 2021-2027. Jedynie gmina Wąsosz nie jest obecnie zagrożona tym procesem.

W analizę potrzeb rozwojowych i potencjałów obszarów wdrażania LSR została bezpośrednio zaangażowana lokalna społeczność. Sporządzono ją w sposób trójstopniowy (opisany poniżej oraz w rozdziale III), a w procesie tym brali udział przedstawiciele wszystkich trzech sektorów, na partnerstwie których oparte jest działanie LGD (sektora społecznego, publicznego i gospodarczego). Analiza została przeprowadzona w następujących etapach:

- **etap I:** próbne określenie składników analizy na warsztatach roboczych, analiza danych białego wywiadu, dyskusja z uczestnikami warsztatów. Na tym etapie sporządzono roboczą wersję analizy potrzeb i potencjału, będącą materiałem wyjściowym do dalszych konsultacji;
- **etap II:** analiza ankiet, dyskusja społeczna przeprowadzona na spotkaniach konsultacyjno-warsztatowych, weryfikacja wstępnej analizy (z etapu I) przez mieszkańców obszaru;
- **etap III:** wykorzystanie danych wynikowych ze spotkań z mieszkańcami i ankietyzacji (z etapu II) oraz dodatkowa dyskusja nad tymi wynikami podczas spotkań grupy roboczej ds. LSR oraz spotkań fokusowych; uporządkowanie wyników w formie ostatecznej analizy potrzeb i potencjału LSR. Na tym etapie określono najważniejsze składniki analizy.

Dzięki zachowaniu partycypacyjnej formy konsultacji, realizacja ww. etapów pozwoliła uwzględnić w analizie rekomendacje, uwagi i opinie lokalnej społeczności. Dokładny przebieg prac opisany został w rozdziale III LSR „Partycypacyjny charakter LSR”. Opisane w rozdziale II LSR „Charakterystyka obszaru i ludności objętej wdrażaniem LSR” elementy, które w szczególności charakteryzują obszar realizacji LSR, a także wyniki konsultacji społecznych opisanych powyżej, stały się podstawą sporządzenia analizy potrzeb i potencjału przedstawionej w poniższej tabeli. W drodze prac grupy roboczej i spotkań fokusowych wyodrębniono również grupy osób w niekorzystnej sytuacji.

SILNE (MOCNE) STRONY	SŁABE STRONY
1. Obszar o dużych walorach przyrodniczych, krajobrazowych i dobrym stanie środowiska naturalnego (m.in. rzeka Barycz, duża lesistość, pomniki przyrody, obszary chronione Natura 2000, siedliska cennych gatunków roślin i zwierząt). 2. Obszar o dużej atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej (zbiornik Ryczeń, przystań kajakowa, leśne ścieżki rowerowe). 3. Bogate i różnorodne dziedzictwo kulturowe (m.in. unikalne, liczne zabytki sakralne, różnorodność kulturowa)	1. Niska świadomość mieszkańców obszaru na temat rozwiązań służących ochronie środowiska naturalnego i ekologii i konieczności utrzymania ich w dobrym stanie, degradacja środowiska. 2. Niewystarczający poziom rozwoju oraz słaby stan istniejącej infrastruktury turystycznej. 3. Słabe wykorzystanie walorów turystycznych obszaru (brak całodiennej informacji turystycznej, brak bazy noclegowej, gastronomicznej, wypoczynkowej).

4. Dobrze rozwinięte rolnictwo, o jakości zbliżonej do rolnictwa ekologicznego. 5. Dobrze rozbudowana infrastruktura sportowa i kulturalna (stadiony, boiska, siłownie napowietrzne, skateparki, 2 baseny, 2 kina, prężnie działające ośrodki kultury i biblioteki). 6. Istniejąca i rozbudowywana infrastruktura techniczna (m.in. most na Odrze w Ciechanowie, obwodnica Góry, sieć światłowodowa). 7. Potencjał ludzki (duża ilość lokalnych wytwórców i artystów, dobrze funkcjonujące organizacje pozarządowe, Klub Seniora w Żuchlowie, uniwersytety III wieku w Górze i Wąsoszu, kluby wędkarskie, Rada Seniorów i Rada Młodzieży w Niechlowie)	4. Słaby stan techniczny części zabytków stanowiących dziedzictwo kulturowe. 5. Słaba promocja regionu (obszar mało rozpoznawany w województwie) 6. Obniżający się zakres opieki zdrowotnej (brak szpitala powiatowego, konieczność dojazdu do specjalistycznej opieki poza obszar). 7. Trudności komunikacyjne (mocno ograniczone usługi transportu publicznego do sąsiednich większych miejscowości oraz w granicach obszaru), zły stan infrastruktury drogowej. 8. Niska świadomość mieszkańców obszaru o zasobach terenu i możliwych sposobach ich wykorzystania. 9. Wysoki poziom bezrobocia związany z brakiem miejsc i zakładów pracy, migracja osób młodych i wykształconych do ościennych miast i za granicę. 10. Bardzo ograniczony zakres podstawowych usług dla ludności, w tym technicznych i rzemieślniczych.
--	--

Tabela nr 7: Analiza potrzeb i potencjału obszaru LSR

2. OSOBY W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI NA OBSZARZE

Na podstawie wyników konsultacji społecznych, danych statystycznych, sytuacji społeczno – ekonomicznej do grupy osób w niekorzystnej sytuacji na obszarze LSR należy zaliczyć:

Grupa osób w niekorzystnej sytuacji	Problematyka grupy	Obszar interwencji w LSR
Młodzież (do ukończenia 25 roku życia)	- trudności z wejściem na rynek pracy - niskie zaangażowanie w sprawy społeczne - zagrożenie ubóstwem, wykluczeniem społecznym, demoralizacją - trudna sytuacja ekonomiczna	- aktywizacja zawodowa poprzez wsparcie na rzecz zakładania działalności gospodarczej, premiowanie w lokalnych kryteriach wyboru - aktywizacja społeczna poprzez działania animacyjne LGD skierowane do tej grupy - premiowanie projektów młodzieży i skierowanych do młodzieży, zarówno w zakresie infrastruktury, jak i działań miękkich (projekty grantowe) - operacja własna ukierunkowana na edukację mieszkańców, w tym młodzieży
Seniorzy (osoby w wieku 60+)	- trudności na rynku pracy - zagrożenie ubóstwem, wykluczeniem społecznym, komunikacyjnym i cyfrowym - trudna sytuacja ekonomiczna - niska aktywność społeczna - ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej	- aktywizacja zawodowa poprzez wsparcie na rzecz zakładania działalności gospodarczych, premiowanie w lokalnych kryteriach wyboru - aktywizacja społeczna poprzez działania animacyjne LGD skierowane do tej grupy

		- premiowanie projektów seniorów i skierowanych do seniorów, zarówno w zakresie infrastruktury, jak i działań miękkich (projekty grantowe) - przewidywane wsparcie na rzecz rozwoju dodatkowych funkcji gospodarstw rolnych - które mogą być skierowane do seniorów (gospodarstwa opiekuńcze) - udział przedstawicieli seniorów w pracach organów LGD - Zarządu i Rady (w procesie decyzyjnym)
Osoby niepełnosprawne	- trudności z wejściem/powrotem na rynek pracy - zagrożenie ubóstwem, wykluczeniem społecznym, komunikacyjnym - niska aktywność społeczna - trudna sytuacja ekonomiczna - ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej	- aktywizacja zawodowa poprzez wsparcie na rzecz zakładania działalności gospodarczych, premiowanie w lokalnych kryteriach wyboru - aktywizacja społeczna poprzez działania animacyjne LGD skierowane do tej grupy - premiowanie projektów osób niepełnosprawnych i skierowanych do osób niepełnosprawnych, zarówno w zakresie infrastruktury, jak i działań miękkich (projekty grantowe) - przewidywane wsparcie na rzecz rozwoju dodatkowych funkcji gospodarstw rolnych - które mogą być skierowane do osób niepełnosprawnych (gospodarstwa opiekuńcze) - udział przedstawicieli osób niepełnosprawnych w pracach Rady LGD

Tabela nr 8: Grupy osób w niekorzystnej sytuacji na obszarze

3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI/ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Poszczególne gminy składające się na obszar LGD Ujście Baryczy posiadają indywidualne cechy rozwojowe i swoje ograniczenia, jednak wszystkie dotknięte są procesami skutkującymi zmniejszeniem ilości miejsc pracy oraz koniecznością migracji zarobkowej. Na obszarze LSR w 2020 r. zarejestrowanych było ogółem 3024 podmiotów gospodarczych, z czego większość (2170) stanowiły przedsiębiorstwa prywatne (ok. 72% podmiotów). W porównaniu do 2014 r. nastąpił wzrost ilości podmiotów o ok. 10 %. Zaznaczyć jednak należy, że wzrost ilości podmiotów gospodarczych na obszarze LGD był wolniejszy niż w całym województwie dolnośląskim (12,8%). Prowadzi to do wniosku, że LGD rozwija się wolniej niż województwo, w rezultacie jego pozycja gospodarcza na Dolnym Śląsku uległa na przestrzeni analizowanych lat osłabieniu. Jest to pogłębienie historycznie uwarunkowanego stanu wywołanego marginalizacją wynikającą z peryferyjnego położenia względem centrum regionu i innych istotnych ośrodków rozwoju gospodarczego.

Ilość zatrudnionych osób przez podmiot gospodarczy	odsetek podmiotów 2020r.	Ilość podmiotów 2022r.
0-9	96 %	96 %
10-49	3 %	3 %
50-249	1 %	1 %
250-999	0 %	0 %

Tabela nr 9: Odsetek podmiotów gospodarczych. Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W strukturze funkcjonujących firm dominują mikroprzedsiębiorstwa będące jednoosobowymi działalnościami gospodarczymi bądź zatrudniającymi do 9 osób. Tylko 4% łącznie stanowią podmioty zatrudniające 10 osób i więcej. Struktura ta nie ulega większym zmianom w czasie.

Przedsiębiorczość na obszarze LGD jest na średnim poziomie, wskaźnik podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców dla 2020 r., ukazuje poziom niższy w całym obszarze LGD od średniego poziomu dla Dolnego Śląska (1362). Wśród poszczególnych gmin najwyższą wartością wskaźnika w 2020 r. charakteryzowała się gmina Góra (1077) a najniższą gmina Niechlów (665). Najwyższy wskaźnik ilości osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców notowany jest w gminie Wąsosz, najniższy w gminie Niechlów.

Podmioty według Sekcji PKD		2020
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	51
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	130
Sekcja E	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4
Sekcja F	Budownictwo	546
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	524
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	105
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	40
Sekcja J	Informacja i komunikacja	29
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	63
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	26
Sekcja M	Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	123
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	116
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4
Sekcja P	Edukacja	46
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	126
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	21
Sekcja S,T,U	Pozostała działalność usługowa, Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	127

Tabela nr 10: Podmioty wpisane do rejestru REGON według sekcji PKD prowadzone przez osoby fizyczne na obszarze LGD Ujście Baryczy. Kolorami zaznaczone sekcje PKD o najczęstszym występowaniu na obszarze (kolor beżowy) oraz deficytowe obszary działalności gospodarczej (kolor błękitny).

Analiza struktury przedsiębiorstw według sekcji PKD wskazuje, że na obszarze LGD dominują podmioty związane z:

- budownictwem (Sekcja F) – 546 podmiotów,
- handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych, włączając motocykle (Sekcja G) – 524 podmioty.

Deficytowe są natomiast działalności związane z:

- zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- kulturą, rozrywką i rekreacją
- informacją i komunikacją
- obsługą rynku nieruchomości,

co znalazło potwierdzenie podczas konsultacji przeprowadzanych na obszarze LGD.

Obszar LSR jest dotknięty upadkiem dużych zakładów przemysłowych, które dawały pracę mieszkańcom w wieku produkcyjnym - Cukrownia Góra Śląska, Młyny Zbożowe MIXT, MERA-ELWRO, Państwowy Ośrodek Maszynowy. Powstałe

bezrobocie strukturalne na lata zepchnęło znaczną część mieszkańców obszaru LGD do strefy korzystającej z pomocy socjalnej oraz uruchomiło emigrację zarobkową i często w konsekwencji, trwałą zmianę miejsca zamieszkania.

Spotkania konsultacyjne z mieszkańcami obszaru oraz partnerami społeczno-gospodarczymi pozwoliły na określenie słabych stron obszaru w sferze gospodarczej. Zdaniem uczestników tych spotkań należą do nich: brak dużych zakładów pracy, niewystarczające wsparcie dla lokalnych przedsiębiorstw, brak usług rzemieślniczych i technicznych, wykluczenie komunikacyjne uniemożliwiające dojazdy do pracy, brak drugostronnego zasilania energetycznego. Mieszkańcy zgłaszali ponadto potrzeby w zakresie dostępu do usług medycznych, w tym specjalistycznych, rehabilitacyjnych i opiekuńczych. Szansą dla rozwoju sfery gospodarczej na obszarze Ujścia Baryczy, zdaniem uczestników spotkań, może być Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna INWEST PARK, Podstrefa Góra, bliska odległość do drogi szybkiego ruchu S5, a także spodziewane uruchomienie i dostępność środków UE.

4. RYNEK PRACY

Obszar LGD Ujście Baryczy w znaczący sposób dotknięty został zmianami gospodarczymi zachodzącymi w Polsce na przełomie XX i XXI wieku. Od wielu lat boryka się on z problemem upadających firm i przedsiębiorstw likwidujących miejsca pracy dla miejscowej ludności. Ujście Baryczy położone jest na styku trzech województw odrębnych gospodarczo, społecznie i kulturowo. Gminy członkowskie dotknięte są upadkiem lokalnych przedsiębiorstw i Państwowych Gospodarstw Rolnych, które dawały utrzymanie wielu wiejskim rodzinom. Jak wynika z danych GUS na koniec 2020 r. na obszarze LGD Ujście Baryczy pracowało łącznie 3767 osób, w tym 1729 mężczyzn i 2038 kobiet. W 2020 r. wartości wskaźnika liczby osób pracujących na 1000 mieszkańców dla poszczególnych gmin kształtowały się wyraźnie poniżej średniej dla Dolnego Śląska (275). Wśród poszczególnych gmin najwyższą wartością wskaźnika charakteryzowała się w 2020 r. gmina Góra (138) a najniższą gmina Niechlów (86). Średnio dla powiatu górowskiego wskaźnik ten wyniósł 111.

Gmina	Pracujący na 1000 ludności w 2020 r.	Ilość osób pracujących ogółem	Pracujące Kobiety	Pracujący mężczyźni
Góra	138	2614	1416	1198
Niechlów	86	399	212	187
Wąsosz	109	754	410	344
suma		3767		

Tabela nr 11: Struktura osób zatrudnionych w 2020 r. Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Według danych GUS na dzień 31.12.2020 r. poziom bezrobocia dla całego obszaru Ujścia Baryczy wyniósł: 8,4% w gminie Góra, 9,0% w gminie Niechlów i 8,5% w gminie Wąsosz. Ogółem zarejestrowanych było 1585 bezrobotnych (stopa bezrobocia wyniosła 8,6%), w tym bezrobotnych zaznacza się przewaga kobiet oraz osób, które pozostają bez zatrudnienia dłużej niż rok, co często świadczy o zaniechaniu poszukiwania pracy z różnych powodów.

Według doświadczenia Powiatowego Urzędu Pracy osoby pozostające bez pracy przez tak długi okres mają dużo większe problemy z ponowną adaptacją do warunków pracy, niż pozostający bez pracy przez kilka miesięcy.

Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły ponad 50% zarejestrowanych bezrobotnych w końcu grudnia 2020r. Wskaźnik bezrobocia mierzony jako udział zarejestrowanych bezrobotnych w wieku produkcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zmniejszył się na terenie LGD z **28,3%** w 2013 r. do **8,6 %** w 2020 r. Należy podkreślić, że w 2020 r. wartość przedmiotowego wskaźnika była na terenie LGD wyższa niż w województwie dolnośląskim o ok. 3 punkty procentowe. Niestety wskaźnik liczby bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym na terenie LSR na dzień 31.12.2020 nadal przekracza średnią wartość tego wskaźnika dla całego województwa dolnośląskiego.

Mimo, iż w ostatnich latach nastąpił znaczący spadek bezrobocia na obszarze Ujścia Baryczy, nadal utrzymuje się tendencja

wyższej stopy bezrobocia w obszarze LGD w stosunku do całego obszaru województwa dolnośląskiego. Mieszkańcy obszaru LGD uczestniczący w spotkaniach konsultacyjnych jednoznacznie wskazywali, że osoby bezrobotne nie są osobami w niekorzystnej sytuacji, ponieważ brak zatrudnienia wynika bardzo często z osobistych wyborów życiowych tych osób, a nie z niedostępności ofert pracy na lokalnym rynku. Poza lokalnym rynkiem pracy pozostają: osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, osoby do 25 roku życia, osoby samotnie wychowujące dzieci, osoby powyżej 50 roku życia, osoby po odbyciu kary w zakładzie karnym i osoby niepełnosprawne.

W trakcie spotkań konsultacyjnych uczestnicy także wskazywali na mało zróżnicowany rynek pracy, nie dostosowany do oczekiwań mieszkańców, nieatrakcyjny dla osób młodych i wykształconych. Mieszkańcy zdiagnozowali również problem funkcjonowania „szarej strefy”, zwłaszcza w odniesieniu do osób pracujących nieformalnie za granicami państwa. Pojawiły się również zagadnienia dotyczące braku osób chętnych do podjęcia pracy z powodu dostępności wysokich świadczeń socjalnych oraz emigracji zarobkowej, nie zawsze legalnej (cały obszar LGD). Wśród zagrożeń dla dalszego rozwoju obszaru uwidoczniła się problem m.in. bezrobocia i emigracji zarobkowej zwłaszcza ludzi młodych, co niekorzystnie wpływa na strukturę demograficzną obszaru LGD i dodatkowo pogłębia problem starzejącego się społeczeństwa.

5. DZIAŁALNOŚĆ SEKTORA SPOŁECZNEGO

Na terenie LGD według danych GUS na dzień 31.12.2020 r. funkcjonuje 79 stowarzyszeń i fundacji, 30 klubów sportowych. Organizacje zajmują się działalnością kulturalną i edukacyjną, sportem, promocją zdrowia oraz integracją społeczności wiejskiej. Jednostki te realizują działania związane z aktywizacją mieszkańców, poprawą jakości życia na wsi, poprawą estetyki obszarów wiejskich, edukacją, promowaniem dziedzictwa lokalnego. Organizacje są na różnym poziomie rozwoju i przygotowania do procesu profesjonalizacji działań. Borykają się z problemami i przeszkodami, które często ograniczają możliwość realizacji misji społecznej w takim zakresie i zasięgu, jaki odpowiadałby tym organizacjom. Zarejestrowane Koła Gospodyń (KGW) oraz ich związki, według Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich prowadzone są na terenie LGD w 6 miejscowościach, tj.: 3 KGW w gminie Wąsosz (Lubiel, Chocieborowice, Czeladź Wielka), 2 KGW w gminie Góra (Czernina Dolna, Stara Góra), 1 w gminie Niechlów (Wioska). Istotną rolę odgrywają również Ochotnicze Straże Pożarne prężnie działające na całym obszarze LGD, skupiające młodzież i dorosłych, jak również tworzące drużyny edukacyjne dla dzieci mieszkających na wsi.

Aktywność społeczna mierzona liczbą organizacji pozarządowych na 10 tys. ludności była na terenie LGD w 2020 r. wyższa niż w 2014 r. i wynosiła 37. Liczba ta jednak kształtowała się poniżej średniej dla województwa dolnośląskiego (43). Jednak średnia wartość regionalna ma tu ograniczone znaczenie, ponieważ ilość organizacji na danym terenie ma związek z faktycznymi potrzebami ich działania, uwarunkowaniami lokalnymi i relacjami społecznymi. Nie poddaje się jednak wątpliwości faktu, że wzmocnienie sektora NGO mogłoby pozwolić na redukcję wielu problemów społecznych, w tym m.in. kwestii słabej integracji społecznej, niskiej aktywności oraz osłabionych więzi międzypokoleniowych.

Działalność społeczna skupiona jest również wokół form „nierejestrowych” takich, jak grupy i zespoły działające przy świetlicach wiejskich, radach sołeckich, lokalnych twórcach czy nieformalnych grupach takich, jak „Szyciuszki”. Mimo rosnącego zainteresowania życiem społecznym mieszkańców, nadal brakuje prostego i wystarczającego wsparcia finansowego dla organizacji społecznych. Wiele inicjatyw lokalnych mogących rozszerzyć ofertę kulturalną obszaru nie jest realizowanych ze względu na brak środków lub brak umiejętności pozyskania tych środków.

Zdaniem uczestników spotkań konsultacyjnych, istotnym potencjałem i silną stroną LGD w sferze społecznej są mieszkańcy obszaru, ich różnorodność kulturowa, a zwłaszcza obecność artystów, rękodzielników, sportowców, autorytetów, historyków oraz lokalnych działaczy i społeczników. Realnym zagrożeniem dla dalszego rozwoju sektora społecznego na obszarze LGD jest nasilająca się niechęć do aktywności i uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności. Do słabych stron uczestnicy zaliczyli

m.in. małą liczbę organizacji pozarządowych i brak współpracy lub nieefektywną współpracę pomiędzy samymi organizacjami, oraz między instytucjami oraz organizacjami. Uczestnicy spotkań podkreślali również niską świadomość tożsamości lokalnej, niewystarczającą integrację społeczną i międzypokoleniową mieszkańców oraz zbyt małą liczbę liderów lokalnych. Zdaniem uczestników spotkań budowanie tożsamości lokalnej oraz polepszenie jakości życia mieszkańców może być szansą dla rozwoju sfery społecznej na obszarze LGD.

6. PROBLEMY SPOŁECZNE

Obecna sytuacja ekonomiczna kraju uwypakowała problem ubóstwa i rozwarstwienia społecznego na obszarze LGD. Dotyka ono całe gospodarstwa domowe. Ubóstwo, rozumiane jako brak środków materialnych do życia, bieda, niedostatek, wiąże się z problemami osób niewydolnych społecznie, rodzin dysfunkcyjnych (w tym z problemem alkoholowym), osób niepełnosprawnych, przewlekłe chorych, długotrwale bezrobotnych, bezdomnych, osób starszych (brak środków na zakup leków, żywność, opłaty mieszkaniowe). Często rodziny wielodzietne lub niepełne nie radzą sobie z problemami opiekuńczymi i wychowawczymi. Brak wykształcenia, bieda, alkoholizm, niezaradność życiowa powoduje uzależnienie od pomocy społecznej, często wielopokoleniowo. Jak wynika z danych GUS w 2020 r. na obszarze LGD Ujście Baryczy z różnych form środowiskowej pomocy społecznej skorzystało 8,7 % gospodarstw domowych.

Biorąc pod uwagę typologię ośrodków osadniczych określoną w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, dla których hierarchicznie przypisano rangi związane z potencjałem i funkcją ośrodka w strukturze osadniczej województwa, wszystkie gminy wchodzące w skład obszaru planowanego do objęcia Lokalną Strategią Rozwoju zakwalifikowane zostały do grupy ośrodków lokalnych III stopnia – ośrodków lokalnych zapewniające dostęp do usług podstawowych w gminach.

Poddając analizie pomoc społeczną wykorzystano wskaźnik „Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności”, który dla powiatu górowskiego wynosi 867 i wyraźnie (prawie trzykrotnie) przekracza średnią dla Dolnego Śląska - 301, co wskazuje na dotkliwe zubożenie i niewydolność społeczną znacznej części mieszkańców obszaru.

Zauważono jednak, że systematycznie zwiększa się liczba osób korzystających z form pomocy usługowej skierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych – usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, dom dziennego pobytu osób starszych, domy pomocy społecznej, kluby seniora, środowiskowy dom samopomocy. W kontekście zachodzącego na obszarze LGD procesu starzenia się społeczeństwa szczególnie ważne jest zapewnienie miejsc opieki seniorom i osobom niesamodzielnym. W 2020 r. według GUS na terenie LGD funkcjonowały 3 placówki stacjonarnej pomocy społecznej (na terenie 2 gmin). W porównaniu do 2014 r. liczba placówek wzrosła o 1 obiekt.

W procesie walki z problemem marginalizacji społecznej oraz wykluczenia z rynku pracy, gminy członkowskie prowadzą aktywną politykę zatrudnienia, której ważnym elementem są prace społecznie użyteczne. Ta forma zatrudnienia poza wsparciem finansowym dla ludzi w trudnej sytuacji życiowej aktywizuje zawodowo i integruje społecznie osoby bezrobotne, często wieloletnio korzystające z pomocy społecznej przez długi czas. Zauważalny jest również rozpad tradycyjnej rodziny, co powoduje wzrost liczby rodzin niepełnych. Instytucje gminne realizują system wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy. Głównymi problemami społecznymi, które dotyczą rodziny są: bezrobocie, uzależnienie od alkoholu, narkotyków, dopalaczy oraz bezradność i niesamodzielnność osób starszych. Ważnym problemem społecznym, z jakim borykają się mieszkańcy gmin Góra, Niechlów i Wąsosz jest również brak specjalistycznej opieki medycznej i geriatrycznej (brak szpitala w powiecie). Zdaniem uczestników spotkań konsultacyjnych do problemów społecznych, występujących na obszarze LGD należy zaliczyć również ubóstwo energetyczne oraz wykluczenie komunikacyjne. Zagrożeniem dla rozwoju lokalnej społeczności może być natomiast pogarszająca się sytuacja materialna rodzin (wynikająca z rosnących kosztów życia) oraz osłabienie lub zanik więzi społecznych z powodu nadmiernego korzystania z Internetu i malejących kontaktów

interpersonalnych. Szansą dla rozwoju sfery społecznej na obszarze, zdaniem uczestników spotkań, może być m.in. polepszenie jakości życia mieszkańców oraz budowanie tożsamości lokalnej.

Konkludując, należy stwierdzić, że proces starzenia się społeczeństwa dotyczy populacji całej gminy ze zdecydowanym nasileniem na obszarze miejskim, gdzie dynamika starzenia się społeczeństwa wyprzedza dynamikę w skali powiatu oraz zdecydowanie wyprzedza dynamikę w skali obszarów miejskich województwa.

7. ZASADA RÓWNOŚCI SZANS I NIEDYSKRIMINACJI

Przestrzeganie zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z różnymi niepełnosprawnościami planuje się realizować na obszarze objętym Lokalną Strategią Rozwoju, poprzez projektowanie produktów oraz otoczenia tak, aby były one dostępne dla wszystkich pod wieloma względami. Ważne jest również wdrożenie mechanizmu racjonalnych usprawnień do rozwiązań już istniejących. Ze względu na szczególnie trudną sytuację osób z niepełnosprawnościami należy zaznaczyć istotną rolę dostępności do produktów i usług, które ułatwią tym osobom udział w życiu społeczno-gospodarczym. Infrastruktura, produkty i usługi uwzględniające potrzeby osób z niepełnosprawnościami mogą służyć wszystkim i ograniczyć bariery, z którymi napotykać się również osoby bez niepełnosprawności (np. cudzoziemcy, osoby starsze, kobiety w ciąży itp.). W związku ze zmianą struktury społecznej obszaru LGD (odpływ osób młodych, wzrastająca średnia długość życia) osoby starsze stanowią coraz liczniejszą grupę i w znacznej części wymagają opieki i wsparcia w samodzielnym funkcjonowaniu. Sytuacja ta wymaga wzmocnienia i rozszerzenia działań na rzecz poprawy dostępności dla osób starszych o różnych potrzebach funkcjonalnych, nie zapominając jednocześnie o zachęcaniu do pozostania na obszarze i przyciąganiu ludzi młodych, poprzez ofertę usług skierowanych do rodzin z dziećmi, ofertę pracy, udogodnienia socjalne. Istotne jest również przełamywanie barier w zakresie dostępu do edukacji i to już od wieku przedszkolnego. Jak wynika z danych GUS w 2020 r. odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym był w gminach należących do LGD Ujście Baryczy porównywalny do średniej dla województwa dolnośląskiego. W 2020 r. na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat opieką przedszkolną w regionie objętych było ponad 75% .dzieci. Wśród poszczególnych gmin najwyższą wartością wskaźnika w 2020 r. charakteryzowała się gmina Góra (83,3%) a najniższą gmina Wąsosz (70,5%).

Gmina	Ilość dzieci ogółem	Odsetek dzieci objętych opieką przedszkolną %
Góra	747	83,3
Niechlów	251	78,9
Wąsosz	165	70,5

Tabela nr 12: Odsetek dzieci objętych opieką przedszkolną. Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Edukacja na obszarze planowanym do objęcia Lokalną Strategią Rozwoju wymaga wsparcia. Powinno one dotyczyć m.in. modernizacji istniejącej infrastruktury edukacyjnej, doposażenia pracowni przedmiotowych oraz poszerzenia oferty zajęć dodatkowych, w tym rozwijających kompetencje kluczowe i cyfrowe. Należy także dążyć do wzmocnienia oferty edukacyjnej oraz poprawy jakości nauczania. Zagrożenia dla rozwoju obszaru, zdaniem uczestników spotkań, upatrywano w wewnętrznych dysproporcjach w poziomie nauczania pomiędzy miastem a wsią. Zwraca się także uwagę na małą liczbę zajęć nakierowanych na praktyczne umiejętności, działania manualne, myślenie zespołowe, projektowe i wspieranie samodzielności osób młodych.

8. DZIEDZICTWO KULTUROWE/ ZABYTKI

Materialne dziedzictwo kulturowe obszaru przez długie lata powojenne stanowiło w świadomości mieszkańców jedynie spuściznę po dawnych gospodarzach tych terenów. W związku z tym wiele z zabytkowych obiektów podpadło i wymaga remontu i zabezpieczenia. Mogą stanowić one zaplecze działalności edukacyjnej, stać się elementem oferty turystycznej obszaru czy miejscem organizacji imprez promujących region. Czynnikiem ograniczającym ich wykorzystanie do ww. celów może być zależność od obecnego stanu własnościowego.

Na obszarze Ujścia Baryczy znajdują się liczne obiekty wpisane do rejestru lub ewidencji zabytków. Są to głównie kościoły, zespoły pałacowo-folwarczne, pałace, zespoły zamkowe i pałacowo-parkowe, wiatraki, spichlerze czy historyczny układ architektoniczny miejscowości (Czernina, Góra, Wąsosz). Na obszarze Ujścia Baryczy istnieje również wiele przykładów zabytkowej małej architektury (krzyże pokutne, kapliczki, cmentarze etc.). Ważniejsze z tych zabytków to:

- **Wieża Głogowska w Górze** - część umocnień miejskich; zbudowana w XV wieku pełniła rolę wieży obronnej przy bramie głogowskiej (stąd jej nazwa);
- **Mury obronne w Górze** - pozostałość średniowiecznych fortyfikacji miejskich;
- **Wieża Ciśnień w Górze** - potężna, monumentalna budowla wolnostojąca
- **Więżenie w Górze** - dawna baszta obronna, wchodząca w skład umocnień miejskich; pełniła funkcję wieży strażniczej, mieściła się tam zbrojownia, pomieszczenia dla strażników, również więzienie
- **Kościół p.w. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej** – obiekt gotycki o barokowym wnętrzu. Zachwyca przepychem, bogactwem i rozmiarem
- **Kościół p.w. Bożego Ciała** - położony w odległości ok. 2 km od centrum miasta; budowla późnogotycka, (XV/XVI wiek) wzniesiona na miejscu wcześniejszego obiektu sakralnego. We wnętrzu zachwyca ambona z 1571 r.; obok świątyni znajdują się tzw. "święte schody", które od XVIII w. były celem pielgrzymek; przy kościele p.w. Bożego Ciała na przełomie XVII/XVIII w. powstała Kalwaria, składająca się z Drogi Krzyżowej wiodącej z miasta na wzgórze kalwaryjskie, otoczone stacjami męki pańskiej;
- **Kościół filialny Niepokalanego Serca NMP w Wąsoszu** - gotycki, na miejscu wcześniejszego wzmiankowanego w 1290r.; ołtarz główny barokowy z rzeźbami św. Piotra i Pawła.
- **Kościół paraf. Św. Józefa Oblubieńca w Wąsoszu** - powstał w latach 1893-94, neogotycki, na miejscu wcześniejszego z 1788 r.
- **Zamek książęcy w Wąsoszu** - wzniesiony w XIV wieku, przebudowany w XVI wieku; w XVIII w. przekształcony w pałac barokowy.
- **Kościół p.w. św. Piotra i Pawła w Sułowie Wielkim** - z 1617 r., restaurowany w XIX wieku, orientowany, barokowy, na planie krzyża greckiego, konstrukcji szkieletowej z cegłą i gliną tynkowaną; ambona barokowa z 1674 r.
- **Kościół p.w. św. Stanisława biskupa w Czeladzi Wielkiej** - wybudowany w XV wieku, gotycki, przebudowany w XVII wieku, restaurowany w 1966 r., w latach 1520-1945 protestancki.
- **Kościół p.w. Wniebowzięcia NMP w Ługach** - wybudowany w 1788 r., halowy, murowany, założony na planie krzyża łacińskiego; na placu przed kościołem zlokalizowany pomnik poległych w I wojnie światowej, ok. 1920 r.
- **Kościół p.w. Królowej Świata w Sądowelu** - pierwotnie w Sądowelu istniał już w roku 1260 kościół p.w. Św. Agaty, zachowana budowla pochodzi z 2 poł. XIX wieku; do 1945 r. kościół ewangelicki.
- **Kościół p.w. św. Marcina w Sicinach** - barokowy kościół z 1736 r.; po raz pierwszy kościół w Sicinach wzmiankowany był w 1289 r., niezwykle cenna budowla warta odwiedzenia
- **Kościół parafialny Św. Michała w Żabinie** - wzniesiony przed 1326 r., wczesnogotycki, we wnętrzu kamienna, rzeźbiona renesansowa chrzcielnica z 2. poł. XVII w., manierystyczna ambona z 1605 r., późnobarokowy ołtarz główny
- **Krzyż pokutny w Niechlowie** – stoi kilkaset metrów od granic miejscowości, przy drodze do Głogowa, jego wysokość przekracza 1,5 metra; datowanie tego zabytku nie jest pewne, ustawiono go pomiędzy XIV a XVI wiekiem.
- **Dwór barokowy w Naratowie** - wzniesiony ok. 1735 r., przebudowany i powiększony o wieżę ok. 1900 r.
- **Pałac we Wronińcu** - wzniesiony w początkach XVIII w., przebudowany w XIX w.

Do słabych stron związanych z zasobami dziedzictwa kulturowego uczestnicy zaliczyli zły stan techniczny zabytków (w tym zdewastowane obiekty i pustostany), brak zainteresowania potencjalnych nabywców lub ich bezczynność po nabyciu obiektu, mimo wcześniej deklarowanych planów odbudowy czy restauracji oraz brak źródeł finansowania remontów niszczących obiektów architektury posiadających walory turystyczne i potencjał biznesowy.

Wobec dużego zróżnicowania kulturowego mieszkańców obszaru LGD ważne jest kultywowanie tradycji i obyczajów, edukacja najmłodszych w tym zakresie jak również wymiana międzypokoleniowa doświadczeń pomiędzy mieszkańcami regionu. Można zauważyć w ostatnich latach nawrót zainteresowania zagadnieniami „małej ojczyzny”. Organizowane są cykliczne konkursy piosenki Lwowskiej i Wileńskiej, Festiwal Kultury Ludowej, Festiwal Folkloru, Wystawa Rękodzielnictwa i Twórczości Ludowej Ziemi Górowskiej. Artyści ludowi z obszaru Ujścia Baryczy zajmują się głównie hafciarstwem i koronkarstwem, tkactwem, florystyką, malarstwem, rzeźbiarstwem i kowalstwem artystycznym. W badaniach przeprowadzonych na potrzeby LSR zidentyfikowano około 30 artystów ludowych i rękodzielników. Ponadto działają zespoły ludowe: „Wąsoszanki”, „Wronowianki”, „Osetnopolanie”. Ich działalność wymaga jednak organizacyjnego i finansowego wsparcia. Dzięki pracy z lokalnymi producentami trwają przygotowania do wyłonienia/certyfikowania produktu lokalnego – Sery Ślubowskie oraz RHD Agnieszka Jędryczka „Sery Agi”. Obszar LGD posiada także bogatą ofertę miodów. Zasoby ludzkie, rozumiane jako wielokulturowa historia, różnorodność czy chociażby aktywnie działające Koła Gospodyń Wiejskich (kultywujące tradycje lokalne), również zostały wskazane przez uczestników konsultacji jako silne strony obszaru LGD Ujście Baryczy.

Koła gospodyń wytwarzają różnorodne i oryginalne wypieki, którymi promują region na targach i wystawach. Część z tych produktów dostępna jest podczas lokalnych imprez oraz bierze udział w konkursach kulinarnych. Na obszarze LGD odbywają się imprezy cykliczne, aktywizujące lokalną społeczność w działaniach na rzecz kultywowania tradycji kulinarnych, rękodzielniczych i innych. Organizowany jest wiele wydarzeń, w tym np. przegląd rękodziela, Adwentowy Jarmark WYROBÓW Tradycyjnych, Festiwal Piosenki Kresowej.

Pomocne w rozwoju kulinarnego produktu lokalnego powinno być wsparcie dla ekologicznego i tradycyjnego sposobu wytwarzania i przetwarzania oraz stworzenie wspólnej marki dla lokalnych usług i produktów.

9. OBSZARY ATRAKCYJNE TURYSTYCZNE

Region obejmuje głównie ekosystemy związane z doliną rzek Odry i Baryczy, także krainą geobotaniczną Wału Trzebnickiego. Obszar ważny ze względu na międzynarodową ostoję ptaków (IBA), korytarz ekologiczny, istniejące i planowane obszary chronione (Natura 2000, Park Krajobrazowy).

Charakterystyczne dla obszaru Ujścia Baryczy jest zróżnicowanie stopnia naturalności terenu. Część północna i północno – wschodnia o znacznie uproszczonym krajobrazie i mniejszej różnorodności naturalnej związana jest z intensyfikacją rolnictwa. Natomiast część południowa i zachodnia związana z doliną Baryczy i Odry, to obszar o przyrodzie wyjątkowo cennej w skali europejskiej a związanej z terenami łęgowymi – zalewowymi. Potwierdzeniem tych walorów było włączenie wschodniej części obszaru w Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą” PLH 020041 i południowo - zachodniej części obszaru w Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie” PLH 020018. Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej. Celem wyznaczenia tych obszarów jest ochrona cennych pod względem przyrodniczym i zagrożonych składników różnorodności biologicznej w państwach Unii Europejskiej.

Większość obszaru Ujścia Baryczy objęta jest formą ochrony prawnej w postaci Obszaru Chronionego Krajobrazu powołanym Rozporządzeniem nr 82/92 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 1 sierpnia 1992r. Są to tereny chronione ze względu na wyróżniające się krajobrazowo obszary o zróżnicowanych ekosystemach i wartościach, głównie ze względu na możliwości turystyczno-rekreacyjne lub chronione walory krajobrazowe, a także jako istniejące lub odtwarzane korytarze ekologiczne. Użytkowanie tego rodzaju obszaru powinno zapewnić stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych.

Obszary te to:

- **Obszar Chronionego Krajobrazu obszar IV „Dolina Baryczy”** o powierzchni 44 125 ha chroni fragmenty doliny Baryczy i Odry w gminach Góra, Niechlów i Wąsosz. Ochroną objęto część pradoliny w obrębie, której płyną Odra, dolna Barycz i jej dopływy – Orla, Ślaski Rów i Rów Polski. Jest to obszar torfowo – bagienny, w znacznej części zalesiony. Rozlewiska rzek, liczne tereny podmokłe oraz rozległe łąki i zadrzewienia stwarzają dogodne warunki dla bytowania i gniazdowania licznych gatunków ptaków, w tym gatunków chronionych.
- **Krzywińsko-Osiecki Obszar Chronionego Krajobrazu** wraz z zadrzewieniami gen. Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra o powierzchni 71 425 ha obejmujący pn. – wsch. część obszaru LGD.

10. OBSZARY WIEJSKIE

Dane z Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (PSR 2020), według stanu na dzień 1 czerwca 2020 r. stanowią źródło, które pozwala scharakteryzować rolnictwo obszaru LSR. Według PSR 2020 funkcjonowały tu 1616 gospodarstw rolne o średniej powierzchni 19,75 ha. Należy zaznaczyć, iż w okresie od 2010 do 2020 roku liczba gospodarstw rolnych na obszarze LGD spadła o 13%, natomiast powierzchnia gospodarstw zwiększyła się średnio o 10%. Dane te wskazują na utrzymujący się trend odchodzenia z rolnictwa, w szczególności ludzi młodych, którzy sprzedają dziedziczone po rodzicach grunty i migrują do większych ośrodków miejskich, nie widząc dla siebie szansy na rozwój i godną egzystencję.

Gmina	Liczba gospodarstw	Średnia powierzchnia [ha]
Góra	671	20,41
Niechlów	554	17,28
Wąsosz	391	21,57
suma	1616	19,75

Tabela nr 13: Gospodarstwa rolne Wyszczególnienie Liczba gospodarstw

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS i Powszechny Spis Rolny 2020.

Na obszarze LGD Ujście Baryczy funkcjonowały Państwowe Gospodarstwa Rolne, które po likwidacji pozostawiły po sobie rzeszę bezrobotnych pracowników rolnych. Szczególnie dotyczy to miejscowości, w których istniały tego typu obiekty lub w których ich nie było, ale głównym pracodawcą był PGR znajdujący się w innej miejscowości. PGR mieściły się we wszystkich gminach LGD. Na obszarach tych najczęściej występuje nagromadzenie problemów społecznych i ekonomicznych.

Gmina	Państwowe Gospodarstwa Rolne
Góra	Naratów, Naratów GRSP, Sulików, Gołaszyn, Kietlów, Kietlów GRSP
Niechlów	Kietlów, Kietlów GRSP, Naratów, Naratów GRSP
Wąsosz	Wąsosz, Zaborowice

Tabela nr 14: Państwowe Gospodarstwa Rolne na obszarze

Biorąc pod uwagę strukturę zasiewów, na analizowanym obszarze dominują zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, a w następnej kolejności rzepak, buraki cukrowe, ziemniaki i warzywa gruntowe. Ilość gospodarstw zajmujących się produkcją zwierzęcą systematycznie spada. Obecnie na terenie gmin Góra i Wąsosz dominuje hodowla bydła zarówno mlecznego, jak i mięsnego, natomiast w gminie Niechlów hodowla trzody chlewnej. W obszarze rolnictwa uczestnicy spotkań konsultacyjnych wskazali na niestabilną sytuację w zakresie skupu płodów rolnych, likwidację Cukrowni Góra Śląska oraz młynów zbożowych MIXT oraz niską jakość gruntów rolnych jako zdecydowanie słabą stronę obszaru powodującą zmniejszenie ilości gospodarstw rolnych, co stanowić może istotne ograniczenie możliwości dalszego rozwoju Ujścia Baryczy w kierunku rolniczym oraz konieczność dalszego poszukiwania alternatywnych źródeł dochodu dla mieszkańców wsi.

11. PRODUKTY LOKALNE

Obszar LGD Ujście Baryczy charakteryzuje się dużą różnorodnością pod względem pochodzenia, kultury, tradycji i obyczajów. Teren obszaru LSR zamieszkuje ludność przesiedlona z różnych stron kraju i jej potomkowie, którzy tworzą dopiero miejscową tradycję, będącą pochodną kultury miejsc ich pochodzenia. Trudno wskazać charakterystyczny dla obszaru produkt lokalny, tradycyjny czy regionalny. Każda wieś czy gmina oferuje inne „atrakcje” oparte na swoich zasobach, jednak z historycznego punktu widzenia trudno je nazwać lokalnymi czy tradycyjnymi.

Gminy członkowskie obfitują w lokalnych twórców zajmujących się działalnością artystyczną oraz użytkową, jednak ich twórczość nie ma charakteru wytwórstwa charakterystycznego dla danej miejscowości. Ich dorobek, głównie kulinarny,

oferowany jest podczas cyklicznych imprez organizowanych na terenie gmin oraz na targach turystycznych. LGD kultywując tradycje i promując lokalnych wytwórców planuje wydarzenia, do których zaprasza producentów z obszaru, by poprzez swój dorobek promowali region, naszą kulturę i zwyczaje.

Uczestnicy spotkań konsultacyjnych wskazali, iż słabą stroną obszaru w tym zakresie jest, pomimo posiadania bogatych zasobów ludzkich, ograniczona oferta produktów lokalnych czy regionalnych charakterystycznych dla Ujścia Baryczy zarówno kulinarnych jak i usługowych, czy wytwórczych. Istotnym potencjałem są zasoby ludzkie, czyli mieszkańcy obszaru, którzy swoją działalnością przyczyniają się do kultywowania dziedzictwa kulturowego (malarze, rzeźbiarze, rękodzielnicy) i promowania regionu (zespołu śpiewacze, sportowe).

12. EDUKACJA

W obszarze edukacji uczestnicy spotkań konsultacyjnych zdefiniowali na obszarze LGD Ujście Baryczy takie problemy, jak: mało atrakcyjna oferta edukacyjna, niewystarczająca oferta zajęć rozwijających kompetencje kluczowe i cyfrowe, brak dostatecznej oferty dodatkowych zajęć kreatywnych, brak kursów edukacyjnych dla młodzieży, niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych (SKS, kompetencje cyfrowe, inżynieryjne). Natomiast zagrożeniem dla rozwoju obszaru Ujścia Baryczy, zdaniem uczestników spotkań, może być odpływ wykwalifikowanej kadry pedagogicznej. Dodatkowo spotkania konsultacyjne ujawniły wewnętrzne dysproporcje w poziomie nauczania pomiędzy szkołami wiejskimi a miejskimi. Obserwuje się też migrację edukacyjną do większych ośrodków poza granicami powiatu i województwa – Leszno, Rawicz, Głogów, Wrocław. Edukacja na obszarze planowanym do objęcia Lokalną Strategią Rozwoju wymaga wsparcia. Powinno ono dotyczyć m.in. modernizacji istniejącej infrastruktury edukacyjnej, doposażenia pracowni przedmiotowych oraz poszerzania oferty zajęć dodatkowych, w tym rozwijających kompetencje kluczowe i cyfrowe. Należy także dążyć do wzmocnienia oferty edukacyjnej oraz poprawy jakości nauczania.

13. ZASADA ZRÓWNOWAŻENIA ŚRODOWISKOWEGO

Zasada zrównoważenia środowiskowego jest szczególnie istotna z punktu widzenia potrzeby zahamowania procesów degradacji kapitału naturalnego w celu zachowania go dla przyszłych pokoleń w stanie nie gorszym, niż zastało go obecne pokolenie. LGD Ujście Baryczy w swoich działaniach kieruje się zasadą mówiącą, że środowisko powinno być najważniejszym czynnikiem limitującym i uzależniającym egzystencję i działalność człowieka. Koncepcja rozwoju zrównoważonego przyjmuje nadrzędność środowiska w stosunku do rozwoju gospodarczego, co znajduje odzwierciedlenie np. w kryteriach wyboru operacji do dofinansowania – beneficjenci zdobywają dodatkowe punkty za rozwiązania związane z ochroną środowiska oraz przeciwdziałające zmianom klimatu. LGD prowadzi i planuje nadal prowadzić działania edukacyjne i animacyjne nakierowane na poszerzanie wiedzy teoretycznej i praktycznej związanej z odnawialnymi źródłami energii, racjonalnym gospodarowaniem wodą, zanieczyszczeniem wód ściekami bytowymi, szeroko pojętym zagadnieniem NO WASTE – nie marnuję itp. Pracownicy biura LGD szkolą się w celu uzyskania kwalifikacji edukatora klimatu, by móc wykorzystać zdobytą wiedzę przekazując ją mieszkańcom obszaru. Planuje się również w ramach realizacji LSR dwie operacje własne, które ściśle ze sobą powiązane mają przyczynić się do stworzenia trzech miejsc na potrzeby edukacji ekologicznej i wykształcić kolejnych edukatorów klimatu na potrzeby szkolenia różnych grup mieszkańców obszaru, w tym osób z grup w niekorzystnej sytuacji.

Istotnym problemem na obszarze LGD jest zanieczyszczenie powietrza, którego głównym źródłem jest tzw. niska emisja spowodowana niską jakością używanych paliw oraz instalacji grzewczych starego typu. Wynika ona z niskiej świadomości oraz zubożenia społeczeństwa. Również w tym temacie LGD widzi dla siebie istotną rolę, głównie w zakresie edukacji.

ROZDZIAŁ V: SPÓJNOŚĆ, KOMPLEMENTARNOŚĆ I SYNERGIA

Podczas tworzenia strategii uwzględniono zasady spójności, komplementarności i synergii. Cała LSR jest spójna wewnątrz, cele i przedsięwzięcia w komplementarny sposób się uzupełniają, by prowadzić do jak najpełniejszej realizacji założonych wskaźników rozwoju obszaru. Przedsięwzięcia poprzez działania podmiotów z różnych sektorów wzajemnie się uzupełniają tworząc efekt synergiczny. Ponadto strategia wpisuje się w założenia dokumentów planistycznych wyższego rzędu, co umożliwi realizację wartości dodanej podejścia Leader.

1. ZGODNOŚĆ LSR Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM, REGIONALNYM I LOKALNYM

1) Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

LSR dla Ujścia Baryczy ma charakter monofunduszowy, a jej podstawowym źródłem finansowania będzie PS WPR na lata 2023-2027, finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Oba cele LSR korespondują mocno z celami szczegółowymi Wspólnej Polityki Rolnej przyjętymi na okres programowania do 2027 r., choć zostały sformułowane na znacznie niższym poziomie. Poniżej zaprezentowano korelację celów obu dokumentów strategicznych wraz z jej opisem na poziomie przedsięwzięć w LSR.

Cele LSR	Cele szczegółowe PS WPR 2023-2027	Zgodność i komplementarność
C.1 Wsparcie aktywności mieszkańców Ujścia Baryczy w oparciu o lokalne zasoby	SO4 Przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, w tym poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych i zwiększenie sekwestracji węgla, a także promowanie zrównoważonej energii	Zgodność w zakresie podnoszenie wiedzy dotyczącej łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich (P.1.4 Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja)
	SO6 Przyczynianie się do zatrzymania i odwrócenia procesu utraty różnorodności biologicznej, wzmacnianie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazów	Komplementarność w zakresie rozwoju i upowszechnianie zasobów wiedzy i informacji o środowisku (P.1.4 Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja)
	SO8 Promowanie zatrudnienia, wzrostu, równości płci, w tym udziału kobiet w rolnictwie, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego leśnictwa	Spójność w zakresie włączenia osób z grup defaworyzowanych lub wykluczonych na obszarach wiejskich oraz angażowania młodych w życie lokalne (P.1.3 Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy) Zgodność w zakresie rozwoju wiedzy i umiejętności dotyczących cyfryzacji, oszczędności zasobów, przedsiębiorczości, środowiska i klimatu (P.1.3 Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja oraz P.1.1 Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi) Spójność w zakresie poprawy dostępu do infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz usług publicznych w zakresie kultury i dziedzictwa kulturowego (P.1.2 Poprawa dostępu do infrastruktury publicznej, P.1.3 Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy)
C.2 wzrost dochodowości mieszkańców Ujścia Baryczy	SO2 Zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności gospodarstw, zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i długoterminowej, w tym większe ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację	Spójność w zakresie inwestycji w gospodarstwa rolne zwiększających konkurencyjność (P.2.1 Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy) Komplementarność w zakresie inwestycji przyczyniających się do ochrony środowiska i klimatu (P.1.4 Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja)
	SO4 Przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, w tym poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych i zwiększenie sekwestracji węgla, a także promowanie zrównoważonej energii	Komplementarność w zakresie inwestycji w gospodarstwach rolnych dotyczących OZE i poprawy efektywności energetycznej (P.2.1 Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy)

Cele LSR	Cele szczegółowe PS WPR 2023-2027	Zgodność i komplementarność
	SO8 Promowanie zatrudnienia, wzrostu, równości płci, w tym udziału kobiet w rolnictwie, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego leśnictwa	Komplementarność w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, tworzenia i utrzymania miejsc pracy oraz dywersyfikacji dochodów (P.2.1 Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy)

Tabela nr 15: Zgodność LSR z PS WPR

2) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

W podstawowym dokumencie strategicznym polityki regionalnej Polski – w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) zawarto stwierdzenie, iż polityka regionalna w dalszym ciągu wspierać będzie wszystkie regiony (w tym miasta różnej wielkości oraz obszary wiejskie) w budowaniu ich pozycji konkurencyjnej również na arenie międzynarodowej, a głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Analogiczną rolę pełni dokument LSR dla Ujścia Baryczy, choć w dużo mniejszej skali województwa dolnośląskiego, który służyć ma budowaniu pozycji konkurencyjnej tego obszaru w skali regionu. Przyjęte cele i przedsięwzięcia bazują zaś głównie na wewnętrznych zasobach ludzkich, społecznych i środowiskowo-kulturowych. Poniżej ukazano spójność celów LSR z celami KSRR 2030 podając przykłady korelacji z planowanymi w LSR przedsięwzięciami.

Cele LSR	KSRR 2030	Zgodność i komplementarność
C.1 Wsparcie aktywności mieszkańców Ujścia Baryczy w oparciu o lokalne zasoby	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Spójność w zakresie aktywizacji lokalnej społeczności na rzecz pobudzania rozwoju społeczno-gospodarczego w zakresie podnoszenia kompetencji i umiejętności mieszkańców oraz wzmacnianie poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej (jako czynnik m.in. przeciwdziałający decyzjom o migracji) (P.1.3 oraz P.1.4)
	Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Spójność w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego (P.1.3) Komplementarność w zakresie realizacji regionalnych programów profilaktyki wczesnego wykrywania problemów zdrowotnych polegająca przede wszystkim na eliminowaniu zdrowotnych czynników ryzyka, poprzez wdrażanie działań dotyczących zapobiegania występowaniu i rozwoju chorób, w tym w szczególności chorób cywilizacyjnych (P.1.3) Komplementarność w zakresie zwiększania partycypacji społecznej i wpływu obywateli (oraz organizacji pozarządowych) na życie i przestrzeń publiczną (P.1.1, P.1.2 oraz P.1.3) Spójność w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego oraz promocji turystycznej mającej na celu wzrost atrakcyjności turystycznej obszarów o wysokich walorach kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych (P.1.3 oraz P.1.4)
	Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie	Spójność w zakresie promocji kształcenia kompetencji liderów lokalnych (P.1.3, P.1.4) Komplementarność w zakresie inicjowania i animowania współpracy i partnerstwa w obszarach powiązań funkcjonalnych; rozwijania powiązań i integracji funkcjonalnej zarządzania obszarami wiejskimi i miejskimi na poziomie lokalnym (P.1.3)
C.2 Wzrost dochodowości mieszkańców Ujścia	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Spójność w zakresie rozwoju lokalnych firm, w tym przedsiębiorstw społecznych oraz wzrostu liczby lokalnych miejsc pracy (P.2.1)
	Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Synergia w zakresie zwiększania skłonności przedsiębiorców do inwestowania w aktualizację wiedzy i rozwój kompetencji cyfrowych pracowników (P.2.1) Spójność w zakresie wspierania przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym, w tym koncentracji na działaniach proinnowacyjnych (P.2.1)

Tabela nr 16: Zgodność LSR z KSRR

3) Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

Zgodność i komplementarność ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 przedstawiono w poniższej tabeli:

Lokalna Strategia Rozwoju		Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	
Cele	Przedsięwzięcia	Cel Strategiczny	Cel Operacyjny / Przedsięwzięcia Strategiczne
C.1 Wsparcie aktywności mieszkańców Ujścia Baryczy w oparciu o lokalne zasoby	P.1.1 Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi	3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego	3.1 Kształtowanie postaw Obywatelskich 3.1.5 Podejmowanie działań na rzecz aktywności społeczności lokalnych i rozwoju lokalnego, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zmarginalizowanych. 3.1.6 Wsparcie i promocja partnerstwa społecznego
	P.1.2 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej	2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych	2.2 Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury publicznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych 2.2.3 Rozwój i dostosowanie infrastruktury publicznej do uwarunkowań społeczno-demograficznych, w szczególności do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, słabszych i starszych
	P.1.3 Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy	3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego	3.1 Kształtowanie postaw Obywatelskich 3.1.2 Popularyzacja wiedzy o regionie i wzmocnienie tożsamości jego mieszkańców. 3.1.5 Podejmowanie działań na rzecz aktywności społeczności lokalnych i rozwoju lokalnego, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zmarginalizowanych. 3.2 Wzrost społecznej integracji 3.2.2 Wsparcie działań na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. 3.5 Doskonalenie regionalnej polityki wspierania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami 3.5.1 Wspieranie systemu aktywizacji osób starszych 3.6 Kształtowanie postaw prozdrowotnych, prospołecznych i proekologicznych 3.6.3 Wspieranie działań na rzecz kształtowania postaw prozdrowotnych. 3.6.4 Wspieranie działań na rzecz kształtowania postaw proekologicznych.
		4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	4.1.2 Wspieranie edukacji ekologicznej w oparciu o zasoby lokalne (infrastrukturalne, przyrodnicze i kulturowe). 4.6 Rozwój gospodarki Cykularnej 4.6.4 Edukacja społeczna na rzecz gospodarki cykularnej (kampanie społeczne, kampanie świadomościowe).
	P.1.4 Lokalne Zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja	3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego	3.1 Kształtowanie postaw Obywatelskich 3.1.5 Podejmowanie działań na rzecz aktywności społeczności lokalnych i rozwoju lokalnego, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zmarginalizowanych. 3.2 Wzrost społecznej integracji 3.2.2 Wsparcie działań na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. 3.5 Doskonalenie regionalnej polityki wspierania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami 3.5.1 Wspieranie systemu aktywizacji osób starszych

Lokalna Strategia Rozwoju		Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	
C.2 Wzrost dochodowości mieszkańców i życia		1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu	1.1 Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów 1.1.5 Promowanie regionu jako atrakcyjnego miejsca dla turystyki, wypoczynku i poprawy stanu zdrowia. 1.2 Wzmocnienie krajowej i europejskiej konkurencyjności regionu i jego marki 1.2.1 Promocja gospodarcza i turystyczna regionu
		4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	4.4.3 Podejmowanie działań na rzecz oszczędności zużycia energii oraz poprawy efektywności jej wykorzystania. 4.5 Wspieranie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie bezpieczeństwa energetycznego 4.5.1 Wsparcie przedsięwzięć służących rozwojowi kultury i dziedzictwa kulturowego w regionie. 4.5.2 Wspieranie i udostępnianie zintegrowanych działań służących ochronie dziedzictwa kulturowego i jego promocji. 4.5.3 Wsparcie zagospodarowywania i udostępnienia na cele turystyki lub kultury najważniejszych obiektów zabytkowych oraz miejsc historycznych o znaczeniu ponadregionalnym
	P.2.1 Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy	1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu	1.1 Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów 1.1.2 Wzmocnienie gospodarcze ośrodków regionalnych i subregionalnych. 1.1.3 Wzmocnienie roli MŚP, w tym firm rzemieślniczych i rodzinnych w aktywizacji gospodarczej subregionów. 1.1.4 Rozwój lokalnych rynków żywności i wzrost konkurencyjności sektora rolno – spożywczego m.in. w oparciu o żywność wysokiej jakości

Tabela nr 17: Zgodność LSR ze Strategią Województwa Dolnośląskiego

4) Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021 – 2027

Lokalna Strategia Rozwoju		Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	
Cele	Przedsięwzięcia	Priorytet	Działanie
C.1 Wsparcie aktywności mieszkańców Ujścia Baryczy w oparciu o lokalne zasoby	P.1.1 Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi	Priorytet FEDS.06 Fundusze Europejskie bliżej mieszkańców Dolnego Śląska	Działanie FEDS.06.01 Rozwój lokalny
	P.1.2 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej	Priorytet FEDS.05 Fundusze Europejskie na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego na Dolnym Śląsku	Działanie FEDS.05.02 Kultura i turystyka
		Priorytet FEDS.06 Fundusze Europejskie bliżej mieszkańców Dolnego Śląska	Działanie FEDS.06.01 Rozwój lokalny Działanie FEDS.06.01 Rozwój lokalny Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych
	P.1.3 Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy	Priorytet FEDS.07 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku	Działanie FEDS.07.05 Aktywna integracja
			Działanie FEDS.07.08 Wspieranie włączenia społecznego
		Priorytet FEDS.06 Fundusze Europejskie bliżej mieszkańców Dolnego Śląska	Działanie FEDS.06.01 Rozwój lokalny

Lokalna Strategia Rozwoju		Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	
Cele	Przedsięwzięcia	Priorytet	Działanie
	P.1.4 Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja	Priorytet FEDS.02 Fundusze Europejskie na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku	Działanie FEDS.02.07 Ochrona przyrody i klimatu
		Priorytet FEDS.02 Fundusze Europejskie na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku	Działanie FEDS.02.07 Ochrona przyrody i klimatu
			Działanie FEDS.02.04 Innowacje w OZE
		Priorytet FEDS.05 Fundusze Europejskie na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego na Dolnym Śląsku	Działanie FEDS.05.02 Kultura i turystyka
C.2	P.2.1 Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy	Priorytet FEDS.01 Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Dolnego Śląska	Działanie FEDS.01.04 Wsparcie rozwoju MŚP

Tabela nr 18: Zgodność LSR ze Funduszami Europejskimi dla Dolnego Śląska

5) Strategia zrównoważonego rozwoju powiatu górowskiego

Lokalna Strategia Rozwoju		Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Góra	
Cele	Przedsięwzięcia	Cel główny	Cele szczegółowe
C.1 Wsparcie aktywności mieszkańców Ujścia Baryczy w oparciu o lokalne zasoby	P.1.1 Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi	II. Zrównoważony rozwój społeczny IV. Zrównoważony rozwój przestrzenny	II.1 Rozwój kultury i integracji społeczności lokalnej II.2 Wyrównany poziom startu życiowego dla młodzieży z miast i wsi IV.3 Pełne uzbrojenie terenów
	P.1.2 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej	II. Zrównoważony rozwój społeczny IV. Zrównoważony rozwój przestrzenny	II.1 Rozwój kultury i integracji społeczności lokalnej II.2 Wyrównany poziom startu życiowego dla młodzieży z miast i wsi IV.3 Pełne uzbrojenie terenów
	P.1.3 Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy	II. Zrównoważony rozwój społeczny III. Zrównoważony rozwój gospodarczy V. Ład w zarządzaniu	II.1 Rozwój kultury i integracji społeczności lokalnej II.2 Wyrównany poziom startu życiowego dla młodzieży z miast i wsi II.3 Wysoka świadomość ekologiczna i przestrzeganie prawa II.4 Partnerstwo w uzyskaniu poprawy zdrowia III.3 Atrakcyjne zagospodarowanie turystyczne powiatu V.1. Wysoka aktywność organizacji pozarządowych V.2 Skuteczna wewnętrzna informacja
	P.1.4 Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja	I. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego V. Ład w zarządzaniu	I.1. Kompleksowa ochrona i odnowa środowiska przyrodniczego I.2. Odnowa środowiska kulturowego i zagospodarowane obiekty zabytkowe V.1. Wysoka aktywność organizacji pozarządowych V.2 Skuteczna wewnętrzna informacja
C.2 Wzrost dochodowości mieszkańców Ujścia Baryczy	P.2.1 Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy	III. Zrównoważony rozwój gospodarczy	III.1. Wysokie preferencje dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw III.2. Poprawa struktury agrarnej i wysoka produktywność rolnictwa III.3. Atrakcyjne zagospodarowanie turystyczne powiatu

Tabela nr 19: Zgodność LSR ze Strategią Powiatu Górowskiego

6) Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Góra na lata 2015-2025

Lokalna Strategia Rozwoju		Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Góra	
Cele	Przedsięwzięcia	Cel strategiczny	Cel operacyjny
C.1 Wsparcie aktywności mieszkańców Ujścia Baryczy w oparciu o lokalne zasoby	P.1.1 Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi	II. Rozwój zasobów ludzkich oraz poprawa potencjału społecznego Gminy Góra III. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury komunalnej Gminy Góra	2.1 Pobudzanie aktywności społeczności lokalnej w działaniach na rzecz rozwoju Gminy 3.1. Rewitalizacja miast i wsi Gminy Góra
	P.1.2 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej	III. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury komunalnej Gminy Góra	3.1. Rewitalizacja miast i wsi Gminy Góra
	P.1.3 Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy	II. Rozwój zasobów ludzkich oraz poprawa potencjału społecznego Gminy Góra III. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury komunalnej Gminy Góra	2.2 Poprawa jakości kształcenia dzieci, młodzieży i dorosłych w Gminie Góra 2.3 Rozwój infrastruktury społecznej 3.1. Rewitalizacja miast i wsi Gminy Góra
	P.1.4 Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja	I. Aktywizacja gospodarcza i wzrost konkurencyjności Gminy II. Rozwój zasobów ludzkich oraz poprawa potencjału społecznego Gminy Góra III. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury komunalnej Gminy Góra	1.2 Podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy Góra 2.2 Poprawa jakości kształcenia dzieci, młodzieży i dorosłych w Gminie Góra 2.3 Rozwój infrastruktury społecznej 3.3 Poprawa jakości środowiska naturalnego w gminie
C.2 Wzrost	P.2.1 Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy	I. Aktywizacja gospodarcza i wzrost konkurencyjności Gminy	1.1 Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej w Gminie

Tabela nr 20: Zgodność LSR ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Góra

7) Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Niechlów

Gmina Niechlów obecnie pracuje na stworzeniu aktualnej lokalnej strategii rozwoju. Dotychczasowy stan prac nad dokumentem wskazuje, że w głównej mierze będą kontynuowane działania i cele z poprzedniej strategii, w związku z powyższym do weryfikacji zgodności i komplementarności przyjęto założenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Niechlów na lata 2018 - 2020.

Lokalna Strategia Rozwoju		Strategia Rozwoju Gminy Wąsosz na lata 2020-2024	
Cele	Przedsięwzięcia	Cel strategiczny	Cel szczegółowy
C.1 Wsparcie aktywności mieszkańców Ujścia Baryczy w oparciu o lokalne zasoby	P.1.1 Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi	1. Społeczeństwo 3. Środowisko	1.1 Podnoszenie atrakcyjności warunków życia i rozwoju osobistego mieszkańców. 1.2 Zwiększenie atrakcyjności ofert spędzania czasu wolnego 3.2 Środowisko naturalne 3.3 Infrastruktura techniczna
	P.1.2 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej	1. Społeczeństwo 3. Środowisko	1.1 Podnoszenie atrakcyjności warunków życia i rozwoju osobistego mieszkańców. 1.2 Zwiększenie atrakcyjności ofert spędzania czasu wolnego 3.2 Środowisko naturalne 3.3 Infrastruktura techniczna
	P.1.3 Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy	1. Społeczeństwo 3. Środowisko	1.1 Podnoszenie atrakcyjności warunków życia i rozwoju osobistego mieszkańców. 1.2 Zwiększenie atrakcyjności ofert spędzania czasu wolnego 3.2 Środowisko naturalne 3.3 Infrastruktura techniczna

Lokalna Strategia Rozwoju		Strategia Rozwoju Gminy Wąsosz na lata 2020-2024	
Cele	Przedsięwzięcia	Cel strategiczny	Cel szczegółowy
C.2 Wzrost dochodowości	P.1.4 Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja	1. Społeczeństwo 3. Środowisko	1.1 Podnoszenie atrakcyjności warunków życia i rozwoju osobistego mieszkańców. 1.2 Zwiększenie atrakcyjności ofert spędzania czasu wolnego 3.2 Środowisko naturalne 3.3 Infrastruktura techniczna
	P.2.1 Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy	2. Gospodarka	2.1 Rozwijanie przedsiębiorczości 2.2 Turystyka 2.3 Rolnictwo

Tabela nr 21: Zgodność LSR ze Strategią Gminy Niechlów

8. Strategia Rozwoju Gminy Wąsosz na lata 2020 – 2024

Lokalna Strategia Rozwoju		Strategia Rozwoju Gminy Wąsosz na lata 2020-2024	
Cele	Przedsięwzięcia	Cel strategiczny	Cel szczegółowy
C.1 Wsparcie aktywności mieszkańców Ujścia Baryczy w oparciu o lokalne zasoby	P.1.1 Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi	1. Wzmacnianie potencjału kapitału społecznego i poprawa jakości życia mieszkańców 2. Zwiększenie atrakcyjności gminy poprzez rozwój turystyki i zacieśnianie współpracy ze społecznościami	1.1. Integracja społeczna mieszkańców 2.2. Współpraca ze społecznościami lokalnymi
	P.1.2 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej	2. Zwiększenie atrakcyjności gminy poprzez rozwój turystyki i zacieśnianie współpracy ze społecznościami 3. Poprawa jakości i dostępności do infrastruktury na terenie całej gminy	2.3 Rozwój infrastruktury turystycznej 3.2. Rozwój infrastruktury komunalnej i sieci internet
	P.1.3 Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy	1. Wzmacnianie potencjału kapitału społecznego i poprawa jakości życia mieszkańców 2. Zwiększenie atrakcyjności gminy poprzez rozwój turystyki i zacieśnianie współpracy ze społecznościami	1.1. Integracja społeczna mieszkańców 1.2. Wprowadzenie profilaktyki zdrowotnej 1.3. Zwiększenie oferty edukacyjnej i kulturalnej 1.4 Wsparcie osób starszych i niesamodzielnych 2.2. Współpraca ze społecznościami lokalnymi 2.3 Rozwój infrastruktury turystycznej 2.4 Promowanie gminy wśród potencjalnych turystów
	P.1.4 Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja	2. Zwiększenie atrakcyjności gminy poprzez rozwój turystyki i zacieśnianie współpracy ze społecznościami	2.2. Współpraca ze społecznościami lokalnymi 2.3 Rozwój infrastruktury turystycznej 2.4 Promowanie gminy wśród potencjalnych turystów
	P.2.1 Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy	2. Zwiększenie atrakcyjności gminy poprzez rozwój turystyki i zacieśnianie współpracy ze społecznościami 4. Wzrost poziomu przedsiębiorczości bazujący na lokalnych zasobach	2.1. Rozwój bazy noclegowej 4.2. Wsparcie lokalnych przedsiębiorstw 4.4 Rozwój marketingu terytorialnego
C.2 Wzrost dochodowości mieszkańców w Ujściu	P.2.1 Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy	2. Zwiększenie atrakcyjności gminy poprzez rozwój turystyki i zacieśnianie współpracy ze społecznościami 4. Wzrost poziomu przedsiębiorczości bazujący na lokalnych zasobach	2.1. Rozwój bazy noclegowej 4.2. Wsparcie lokalnych przedsiębiorstw 4.4 Rozwój marketingu terytorialnego

Tabela nr 22: Zgodność LSR ze Strategią Gminy Wąsosz

Zintegrowane podejście do realizacji LSR przejawia się również w pozytywnym oddziaływaniu interwencji realizowanej w danym przedsięwzięciu na efekty wdrażania innych przedsięwzięć Strategii dla Ujścia Baryczy. Działania na rzecz mieszkańców wiążą się ze wspieraniem gospodarki, która z kolei wpływa na rozwój obszaru. Niewątpliwie zauważalne to będzie w przypadku realizacji przedsięwzięć edukacyjnych połączonych z systemem

wsparcia przedsiębiorstw w zakresie rozwijania działalności gospodarczej, jak również w przypadku procesu tworzenia nowych podmiotów gospodarczych, w tym przez osoby znajdujące się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. Działania w sferze rozwoju małej infrastruktury publicznej będą miały wpływ na poprawę szans życiowych mieszkańców. W celu nr 1 niewątpliwie zauważalne to będzie w przypadku realizacji przedsięwzięć aktywizujących mieszkańców, w tym tych skierowanych do grup w niekorzystnej sytuacji, a także przedsięwzięć ukierunkowanych na zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Sieć powiązań między przedsięwzięciami w ramach LSR ilustruje tabela:

Przedsięwzięcie	Powiązanie z innymi Przedsięwzięciami
P.1.1 Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi	P.1.2 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej P.1.3 Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy P.1.4 Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja
P.1.2 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej	P.1.1 Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi P.1.3 Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy
P.1.3 Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy	P.1.1 Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi P.1.2 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej P.1.4 Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja P.2.1 Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy
P.1.4. Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja	P.1.1 Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi P.1.3 Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy P.2.1 Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy
P.2.1 Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy	P.1.3 Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy P.1.4 Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja

Tabela nr 23: Zintegrowanie przedsięwzięć w LSR

Również w ramach przedsięwzięć planowane działania są spójne, komplementarne i synergiczne. W przedsięwzięciu P.1.1 najpierw zaplanowano projekt grantowy na opracowanie koncepcji smart village, a następnie uzupełniający go projekt grantowy na realizację zadań uwzględnionych w koncepcjach. W przedsięwzięciu P.1.3. zaplanowano realizację dwóch komplementarnych operacji własnych: wyszkolenia lokalnych przewodników po terenie i przygotowania miejsc informacji turystycznej. Działania te będą synergiczne z zaplanowanymi w tym przedsięwzięciu projektami grantowymi, zwłaszcza w zakresie włączenia społeczności lokalnej, w tym osób z grup w niekorzystnej sytuacji. W przedsięwzięciu P.1.4 zaplanowano synergiczne i komplementarne dwie operacje własne polegające najpierw na przygotowaniu i stworzeniu miejsc służących do edukacji ekologicznej, a następnie na wykształceniu lokalnych edukatorów klimatu, którzy będą w oparciu o powstałą infrastrukturę prowadzić działania edukacyjne i warsztatowe dla wszystkich grup ludności, w tym w szczególności dla grup osób w niekorzystnej sytuacji.

Określone w strategii cele i przedsięwzięcia tworzą wspólny, ściśle ze sobą powiązany system, gdzie każdy z sektorów ma swoich przedstawicieli w LGD oraz na każdym poziomie realizacji ma również możliwość realizacji przedsięwzięć, a także wprowadzania zmian. Wszystkie poziomy pozostają w efekcie synergii z innymi, wzajemnie się uzupełniają, co stanowi wartość dodaną w postaci nowych partnerstw i relacji na obszarze. Stwierdzić należy, że komplementarne podejście do planowanych przedsięwzięć tworzy spójny system realizacji wszystkich celów, przedsięwzięć, jak i korelacji między podmiotami realizującymi LSR i znajdującymi się na obszarze LGD. Oczekiwanym efektem długofalowym wpływu realizacji LSR na rozwój obszaru działania LGD Ujście Baryczy będzie jego zrównoważony rozwój społeczny oraz gospodarczy, przy optymalnym i racjonalnym wykorzystaniu posiadanych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych i społecznych oraz poprawa jakości życia jego mieszkańców.

W konsekwencji realizacji strategii uzyskuje się efekt synergii prowadzący do co najmniej częściowego rozwiązania zdiagnozowanych w LSR problemów.

2. ZINTEGROWANIE RÓŻNYCH SEKTORÓW, PARTNERÓW, ZASOBÓW I BRANŻ W CELU KOMPLEKSOWEJ REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ

Lokalna Strategia Rozwoju ma charakter zintegrowany. Zintegrowane podejście ma odzwierciedlenie w spójności w doborze celów i przedsięwzięć oraz związków pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji LSR. Zaplanowane w ramach LSR cele i przedsięwzięcia wynikają z diagnozy obszaru, w tym analizy problemów oraz wewnętrznych i zewnętrznych czynników rozwojowych i są ze sobą logicznie powiązane. Zintegrowany charakter LSR oznacza kompleksowe podejście do rozwiązywania problemów i wspierania potencjałów poprzez łączenie istniejących zasobów, działań i podmiotów w sferach społecznej, przestrzennej i gospodarczej. Zastosowanie takiego podejścia daje realne szanse na rozwiązanie, przynajmniej częściowe, zdiagnozowanych problemów oraz realne wzmocnienie już istniejącego potencjału partnerstwa, które doprowadzą do osiągnięcia zdefiniowanych w strategii celów. Operacje realizowane w ramach poszczególnych celów będą miały tendencje do przenikania się i uzupełniania.

Lokalna Strategia Rozwoju LGD jest narzędziem prowadzącym do uruchomienia potencjałów i kreatywności różnych podmiotów lokalnych, które poprzez współpracę i komplementarne wykorzystywanie posiadanych zasobów będą tworzyć nowe wartości odpowiadające na oczekiwania społeczności lokalnych. W ramach sformułowanych w LSR celów zakłada się, iż integracja podmiotów może zachodzić na poziomie monofunduszowym. Integracja podmiotów w ramach celów i przedsięwzięć realizowana będzie poprzez wprowadzenie do lokalnych kryteriów wyboru operacji, kryteriów premiujących procesy integrujące sektory, zasoby, partnerów społecznych lub gospodarczych. Realizacja poszczególnych przedsięwzięć w ramach celów, zakłada współdziałanie sektorów publicznego, społecznego oraz gospodarczego tj. mieszkańców gmin, samorządów lokalnych, organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, stowarzyszeń, osób fizycznych i przedsiębiorców. W tym sensie LSR stanowi kontynuację dobrych doświadczeń wyniesionych z poprzednich okresów funkcjonowania LGD Ujście Baryczy. Proces integracji opiera się na szeregu uzupełniających się działań podejmowanych zarówno na etapie formułowania jak i wdrażania LSR:

- formułowanie LSR osadzone zostało na dialogu, w którym uczestniczyć mogły wszystkie osoby zainteresowane przyszłością LGD; przeprowadzenie cyklu warsztatów w każdej gminie dostarczyło możliwości bezpośredniego uczestnictwa w procesie opracowania koncepcji rozwoju i wspólnego działania w ramach LSR; w praktyce, w każdym z warsztatów udział wzięli interesariusze prywatni, publiczni i społeczni; warsztaty stały się okazją do otwartego dialogu i wzajemnego poznania potrzeb i oczekiwań podmiotów sektora obywatelskiego, biznesowego i samorządowego; na warsztatach obecni byli także przedstawiciele instytucji kulturalnych i edukacyjnych pełniących ważną rolę w zaspokajaniu potrzeb i aspiracji mieszkańców; można więc uznać, że już na etapie formułowania strategii wzmocniono podstawy współpracy na rzecz partnerskiego wdrażania LSR;
- w procesie opracowania LSR silnie akcentowano oddolny charakter tego dokumentu; dołożono starań aby w LSR odzwierciedlone zostały realne oczekiwania lokalnej społeczności oraz podmiotów z różnych sektorów; to powoduje, że osiąganiem celów strategii zainteresowane będzie szerokie gremium o wysokiej motywacji do podejmowania partnerskich przedsięwzięć wdrożeniowych;
- dużą rolę w integrowaniu podmiotów przypisuje się prowadzeniu właściwej polityki informacyjnej zmierzającej do przekazywania podmiotom lokalnym wiedzy o istocie LSR i możliwościach włączania się w jej realizację; ponadto, prowadzone będą dalsze działania zmierzające do podnoszenia poziomu utożsamiania mieszkańców z obszarem LGD oraz przekraczaniem granic myślenia o swojej przestrzeni rozwoju sprowadzającym się do pojedynczej gminy czy miejscowości;
- LGD wspomagać będzie nawiązywanie relacji między podmiotami podejmującymi projekty i poszukującymi partnerów do ich realizacji; będzie więc węzłem kontaktowym umożliwiającym budowanie partnerstw i poszerzanie grona podmiotów angażujących się w realizację działań wdrożeniowych;
- promowane będą dobre praktyki związane z partnerskimi działaniami podejmowanymi na obszarze LGD oraz na innych obszarach wiejskich w otoczeniu;

- znaczna część przedsięwzięć zawartych w LSR jest wprost nakierowana na budowanie i wzmacnianie partnerstw lokalnych.

Dodatkowym narzędziem integrującym podmioty działające na obszarze będzie „aktywizacja obszarowa”, tj. realizowana przez LGD w ramach działań takich jak: spotkania informacyjne, spotkania aktywizacyjne, spotkania robocze-ekspertskie, informacje i komunikaty upowszechniane za pośrednictwem narzędzi informatycznych, publikacje informacyjno-promocyjne. W oparciu o doświadczenia procesu wdrożeniowego stale modyfikowane będą instrumenty wspierania integracji i partnerstwa podmiotów lokalnych. Prowadzona będzie ocena zaangażowania podmiotów w procesie wdrożeniowym LSR w celu eliminowania „białych plam” aktywności w ujęciu przestrzennym (aktywizacja wspólnot lokalnych w sołectwach) oraz sektorowym.

3. WARTOŚĆ DODANA PODEJŚCIA LEADER

Pozytywnym rezultatem w przypadku podejścia LEADER są wszystkie pomysły opracowane oddolnie tzn. z inicjatywy społeczności lokalnej, lub przy jej aktywnym udziale. Jest to widoczne zarówno w samej strategii, jak i potem w procesie jej wdrażania, kiedy społeczność będzie miała bardzo duży wpływ na ewentualne aktualizacje i zmiany dokumentu. Istotną kwestią jest także kolegalne podejmowanie decyzji przy udziale mieszkańców, wszystkich zaangażowanych sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego. Umożliwienie społeczności lokalnej wpływania na kształt strategii oraz kierunki rozwoju obszaru aktywizuje i wzmacnia potencjał społeczności lokalnej poprzez włączenie jej w proces zarządzania lokalnym rozwojem, a następnie przekłada się na wzrost poczucia wartości jednostki, zdolności do samostanowienia oraz rozwoju różnorodnych form współpracy.

Kolejną i istotną, choć trudną do wyrażenia w liczbach, wartością prac nad opracowaniem strategii jest wzrost kapitału społecznego lokalnych społeczności. Poprzez otwarte spotkania, prezentacje i warsztaty mieszkańcy reprezentujący wszystkie grupy wiekowe oraz wszystkie sektory partnerskie podnieśli swoje kompetencje pozyskując wiedzę o możliwościach wsparcia ich inicjatyw poprzez programy europejskie, rządowe i samorządowe. Nie mniej ważne są kompetencje społeczne, podniesione przez poznanie innych osób, organizacji i instytucji zainteresowanych i zaangażowanych w rozwiązywanie miejscowych problemów. Podobny proces rozwoju społecznego będzie następował na etapie wdrażania LSR poprzez:

- działania promocyjne, aktywizujące i integrujące prowadzone przez LGD. Otwartość i inkluzywność organizacji będzie uwypuklana już od pierwszej kampanii informacyjnej, która zaprezentuje mieszkańcom nową strategię. LGD zadba też o podnoszenie poziomu wiedzy zarówno członków organów stowarzyszenia jak i zainteresowanych członków oraz sympatyków, poprzez organizowanie szkoleń i warsztatów – ich tematy, terminy i miejsca będą w miarę możliwości konsultowane uprzednio z zainteresowanymi. Planowane są też działania integrujące i sieciujące, których forma, temat i miejsce będą konsultowane z potencjalnymi uczestnikami;
- stymulowanie podobnych działań beneficjentów. LGD już od lat, poprzez kryteria wyboru, premiuje operacje realizowane: w partnerstwie podmiotów z różnych sektorów, realizowane w obiektach infrastruktury publicznej oraz wykorzystujące lokalne zasoby. Takie preferencje korzystnie wpływają na szersze uspołecznienie operacji. Tak będzie i w czasie realizacji LSR na lata 2023-2027 gdzie także wprost zaplanowane są kryteria premiujące działania wspólne różnych podmiotów.

Wzrost potencjału społeczności lokalnych z kolei przyczynia się do bardziej efektywnego zarządzania, nie tylko przez wzmacnianie kontroli społecznej, ale przede wszystkim przez wzrost efektywności zarządzania spowodowany włączeniem do procesu zarządzania wszystkich zainteresowanych stron. Wzrost potencjału mieszkańców przekłada się natomiast na chęć dalszego rozwoju, kształcenia, poszukiwania nowych rozwiązań, dobrych praktyk i kontaktów, nawiązywania współpracy na danym terytorium albo z podmiotami spoza niego. Wszystko to razem składa się na wartość dodaną programu Leader, bowiem uczestnicy prac nad strategią na co dzień widzą problemy i trudności w życiu ich samych oraz osób z najbliższego otoczenia. Z bliska widzą też potencjał, znają możliwości własne i otoczenia, a przez to wiedzą najlepiej jakie działania są potrzebne, a zarazem jakie można najefektywniej zrealizować. Wspólna praca nad strategią zbliżyła ludzi, a wpisanie niektórych propozycji do LSR z pewnością będzie motywować ich autorów do współuczestnictwa w ich urzeczywistnieniu. Czas poświęcony przez

uczestników prac nad strategią oraz refleksje nad stanem małej ojczyzny mogą zaowocować zmianą postaw na bardziej aktywne, rozumiejące potrzeby innych ludzi i środowiska. Poprzez uczestnictwo w procesie opracowania strategii mieszkańcy poczuli się jej współautorami, a więc można zakładać, że tak samo włączą się w proces jej realizacji.

ROZDZIAŁ VI: CELE I WSKAŹNIKI

Partycypacyjny charakter LSR przejawiał się również w konstruowaniu celów i projektowanych przedsięwzięć z zainteresowanymi grupami mieszkańców. Dzięki temu opisane poniżej cele strategii są jasno sprecyzowane, zrozumiałe i zaakceptowane przez wszystkie strony biorące udział w tworzeniu dokumentu. Przy definiowaniu i dokonywaniu wyboru celów do realizacji w ramach LSR dążono do uzyskania konsensusu społecznego, który jest warunkiem akceptacji działań LGD na późniejszych etapach wdrażania Strategii.

Podstawę do konstruowania poniższych celów LSR stanowiły wyniki badań ankietowych oraz analiza SWOT, wypracowana w trakcie otwartych spotkań konsultacyjnych, w których na równych prawach i przy zachowanych proporcjach brali udział przedstawiciele wszystkich trzech grup interesów - sektorów, tj. społecznego, publicznego i gospodarczego. Najczęściej ci sami reprezentanci brali udział w warsztatach strategicznych (przeprowadzonych w każdej z gmin), w ramach, których zostały zdefiniowane cele i przedsięwzięcia rozwojowe, które będą mogły stanowić podstawę Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023-2027 oraz projektów finansowanych i realizowanych w ramach niniejszej strategii.

Szczegółowa matryca celów i wskaźników stanowi załącznik nr 1 do niniejszej strategii.

1. CEL OGÓLNY 1: WSPARCIE AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW UJŚCIA BARYCZY W OPARCIU O LOKALNE ZASOBY

Z przeprowadzonej analizy obszaru oraz konsultacji społecznych wynika, że obszar Ujścia Baryczy jest terenem o cennych zasobach przyrodniczych, kulturowych, historycznych, społecznych. Ważnym aspektem dla mieszkańców jest podtrzymywanie tradycji i kultywowanie dziedzictwa lokalnego. Jednocześnie na obszarze występuje dosyć mała aktywność mieszkańców w kwestii znajomości i wykorzystania zasobów lokalnych. Odpowiedzią na te braki ma być realizacja niniejszego celu, która pozwoli na rozbudzenie i inicjowanie aktywności mieszkańców w oparciu o posiadane zasoby i z ich wykorzystaniem tak, aby zbudować obszar rozwijający się w sposób innowacyjny, posiadając świadomych i zaangażowanych obywateli z poszanowaniem posiadanych zasobów. Cel zostanie zrealizowany poprzez następujące przedsięwzięcia:

P. 1.1. Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi

<i>Słabe strony obszaru zidentyfikowane w analizie:</i>
<i>Niewystarczający poziom rozwoju oraz słaby stan istniejącej infrastruktury turystycznej.</i>
<i>Słaba promocja regionu (obszar mało rozpoznawany w województwie).</i>
<i>Niska świadomość mieszkańców obszaru o zasobach terenu i możliwych sposobach ich wykorzystania.</i>

W ramach tego przedsięwzięcia planuje się realizację projektu grantowego na opracowanie 6 koncepcji smart villages, dzięki którym najbardziej zaangażowane środowiska wiejskie przygotują swoje małe lokalne strategie rozwoju najbliższego obszaru, zewidencjonują posiadane na swoich terenach zasoby i zaplanują ich wykorzystanie w celu innowacyjnego rozwoju miejscowości z wykorzystaniem rozwiązań cyfrowych czy proekologicznych. Następnie planuje się komplementarne projekty grantowe obejmujące zadania, które będą realizowane część koncepcji tak, aby umożliwić lokalnym społecznościom realizację ich założeń strategicznych, nabycie umiejętności i doświadczenia w pozyskiwaniu środków na rozwój oraz umożliwić wykorzystanie zasobów lokalnych.

Wskaźniki produktu:

- liczba opracowanych koncepcji smart villages: 6
- liczba grantów realizujących koncepcję smart villages: 6

Wskaźnik rezultatu:

- R.40 inteligentna przemiana gospodarki wiejskiej: liczba wspieranych strategii inteligentnych wsi: 6

Przedsięwzięcie to w sposób szczególny oparte będzie na innowacjach w różnorodnym zakresie z wykorzystaniem komponentu cyfrowego i/lub środowiskowego. Zakłada się również, że przygotowywane koncepcje, jak i późniejsza realizacja zadań w nich zawartych opierać się będą w dużej mierze na partnerskiej współpracy różnych podmiotów z obszaru, z zaangażowaniem osób z grup w niekorzystnej sytuacji (młodzieży, seniorów, osób niepełnosprawnych).

P.1.2 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej

<i>Słabe strony obszaru zidentyfikowane w analizie:</i>
<i>Niewystarczający poziom rozwoju oraz słaby stan istniejącej infrastruktury turystycznej.</i>
<i>Słabe wykorzystanie walorów turystycznych obszaru (brak całodiennej informacji turystycznej, brak bazy noclegowej, gastronomicznej, wypoczynkowej).</i>

Przedsięwzięcie to odpowiada na potrzeby społeczności lokalnej, która w ramach konsultacji społecznych wskazuje nadal na braki w dostępie do infrastruktury publicznej, w tym głównie rekreacyjnej i turystycznej. W ramach jego realizacji planuje się przeznaczenie części środków LSR w ramach ogłoszonego konkursu na wsparcie w zakresie budowy i modernizacji 2 obiektów infrastruktury publicznej, która będzie wykorzystywana przez mieszkańców, głównie osoby z grup w niekorzystnej sytuacji (młodzież, seniorów i osoby niepełnosprawne).

Wskaźnik produktu:

- liczba nowych/ zmodernizowanych obiektów małej infrastruktury publicznej: 2

Wskaźnik rezultatu:

- R.41 PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: liczba osób korzystających z lepszego dostępu do infrastruktury publicznej: 2000

P.1.3 Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy

<i>Słabe strony obszaru zidentyfikowane w analizie:</i>
<i>Niska świadomość mieszkańców obszaru na temat rozwiązań służących ochronie środowiska naturalnego i ekologii i konieczności utrzymania ich w dobrym stanie, degradacja środowiska.</i>
<i>Niewystarczający poziom rozwoju oraz słaby stan istniejącej infrastruktury turystycznej.</i>
<i>Słaba promocja regionu (obszar mało rozpoznawany w województwie).</i>
<i>Niska świadomość mieszkańców obszaru o zasobach terenu i możliwych sposobach ich wykorzystania.</i>

Zgodnie z przeprowadzoną analizą obszaru oraz zgłaszanymi uwagami w ramach konsultacji społecznych przez społeczność lokalną, jednym z głównych zasobów obszarów są zasoby ludzkie. W celu ich wykorzystania, zwiększenia ich zaangażowania i włączenia społecznego planuje się realizację przedsięwzięcia, w ramach którego zaplanowano synergiczne i komplementarne ze sobą działania, mające służyć wspólnemu celowi, jakim jest wsparcie mieszkańców i zwiększenie ich aktywności. W związku z powyższym w ramach tego przedsięwzięcia planuje się:

- wsparcie w postaci 2 projektów grantowych (dedykowane jednostkom sektora finansów publicznych i organizacjom pozarządowym), które realizować będą min. łącznie 18 zadania kulturalne, rekreacyjne, edukacyjne lub promocyjne z zakresu włączenia społecznego seniorów, młodzieży i osób w niekorzystnej sytuacji (osób niepełnosprawnych); przewiduje się, że większość zadań będzie realizowanych w partnerstwie i współpracy;

- przygotowanie i realizację operacji własnej LGD polegającej na wsparciu edukacyjnym lokalnych liderów, przeprowadzenie kursu przewodnika po obszarze LSR, który będzie animował lokalne środowisko wokół posiadanych zasobów. Zwiększenie wiedzy lokalnych liderów o obszarze pozwoli na wzrost świadomości społeczeństwa, lepsze wypromowanie obszaru, profesjonalną obsługę ruchu turystycznego;
- realizacja komplementarnej do powyższej kolejnej operacji własnej LGD polegającej na zorganizowaniu w każdej gminie miejsc informacji turystycznej, obsługiwanych przez wyszkolonych wcześniej przewodników, umożliwiających rozbudowanie infrastruktury turystycznej i wykorzystywanie jej zarówno przez mieszkańców, jak i turystów.

Wskaźniki produktu:

- liczba grantów realizujących działania kulturalne, rekreacyjne, edukacyjne lub promocyjne z zakresu włączenia społecznego seniorów, ludzi młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji: 18
- liczba zrealizowanych projektów z zakresu wsparcia edukacji lokalnych liderów: 1
- liczba osób uczestniczących w kursach dla liderów: 15
- liczba zorganizowanych miejsc informacji turystycznej: 3

Wskaźniki rezultatu:

- R.42 Promowanie włączenia społecznego: liczba osób objętych wspieranymi projektami włączenia społecznego: 500
- R.41 PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: liczba osób korzystających z lepszego dostępu do infrastruktury publicznej: 500

P.1.4 Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja

<i>Słabe strony obszaru zidentyfikowane w analizie:</i>
<i>Niska świadomość mieszkańców obszaru na temat rozwiązań służących ochronie środowiska naturalnego i ekologii i konieczności utrzymania ich w dobrym stanie, degradacja środowiska.</i>
<i>Niewystarczający poziom rozwoju oraz słaby stan istniejącej infrastruktury turystycznej.</i>
<i>Niska świadomość mieszkańców obszaru o zasobach terenu i możliwych sposobach ich wykorzystania.</i>

W konsultacjach społecznych wielu mieszkańców wskazywało na cenne zasoby przyrodnicze i kulturowe obszaru, które jednak są słabo promowane, często też wykorzystywane w sposób degradacyjny i niszczone. W celu przeciwdziałania tym zjawiskom w ramach przedsięwzięcia zaplanowano działania mające zwiększyć świadomość społeczną w kwestii racjonalnego wykorzystywania zasobów środowiskowych oraz wypromowania ich zarówno wśród mieszkańców, jak i odwiedzających. W ramach przedsięwzięcia planuje się:

- wsparcie dla operacji z zakresu dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego (konkurs);
- realizację operacji własnej LGD obejmującej stworzenie w każdej gminie członkowskiej miejsca służącego edukacji ekologicznej mieszkańców, modelowej instalacji wykorzystania jednego z zasobów środowiskowych (np. zasobów wodnych) w celu kształtowania świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, zielonej gospodarki i odnawialnych źródeł energii. Jest to kontynuacja działań zapoczątkowanych przez LGD w ramach realizacji strategii rozwoju w ramach PROW 2014-2020;
- realizację komplementarnej do powyższej operacji własnej mającej na celu merytoryczne i profesjonalne wykształcenie lokalnych edukatorów przyrodniczych, którzy będą posiadali wiedzę i umiejętności przeprowadzania szkoleń, lekcji pokazowych, warsztatów itp. dla różnych grup mieszkańców obszaru, w tym osób z grup w niekorzystnej sytuacji.

Wskaźniki produktu:

- liczba operacji z zakresu dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego: 1
- liczba miejsc służących edukacji mieszkańców: 3

- liczba operacji z zakresu kształtowania świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, zielonej gospodarki i OZE: 1
- liczba osób uczestniczących w kursach dla liderów: 15

Wskaźniki rezultatu:

- R.1 PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób: 1015
- R.27 Realizacja celów środowiskowych lub klimatycznych poprzez inwestycje na obszarach wiejskich: liczba osób korzystających z wiedzy i innowacji: 1000

Wszystkie wskazane powyżej przedsięwzięcia w sposób synergiczny i komplementarny uzupełniają się, by w pełni zrealizować cel ogólny tj. wesprzeć, pobudzić aktywność mieszkańców obszaru, w tym osób z grup w niekorzystnej sytuacji, z wykorzystaniem lokalnych zasobów środowiskowych, kulturowych i przyrodniczych. Ich realizacja odpowiada na wskazywane przez społeczność lokalną na etapie opracowania i konsultowania dokumentu problemy i braki.

2. CEL OGÓLNY 2: WZROST DOCHODOWOŚCI MIESZKAŃCÓW UJŚCIA BARYCZY

W ramach konsultacji społecznych, analizy obszaru oraz zgłaszanych przez mieszkańców obszaru uwag wyodrębniono cel związany ze wsparciem przedsiębiorczości na obszarze mający być odpowiedzią na wysoki wskaźnik bezrobocia na obszarze, niski poziom dochodów mieszkańców, małą aktywność gospodarczą mieszkańców, brak miejsc pracy na obszarze i pogłębiające się ubożenie społeczeństwa. Jego realizacja uwzględnia również specyfikę obszaru, czyli terenów głównie rolniczych z przewagą małych gospodarstw rolnych mających trudności z utrzymaniem płynności finansowej opierając się tylko na działalności rolniczej. Odpowiedzią na potrzeby wzrostu dochodów gospodarstw rolnych mogą być zakładane i rozwijane ze wsparciem z LSR działalności gospodarcze, a także zakładanie i rozwój nowych, dodatkowych funkcji dla małych gospodarstw rolnych tj. agroturystyki, zagród edukacyjnych i gospodarstw opiekuńczych. Dla mieszkańców obszaru niebędących rolnikami wsparcie planuje się zarówno w zakresie podejmowania nowych, jak i rozwoju istniejących działalności gospodarczych.

W wyniku analizy obszaru, jego mocnych i słabych stron oraz konsultacji społecznych na etapie opracowania dokumentu wskazano, że wsparciem w największym zakresie objęte powinny być działalności z zakresu usług medycznych, rehabilitacyjnych i ochrony zdrowia, w tym specjalistycznych, podstawowych usług dla ludności, głównie usług technicznych i rzemieślniczych, usług opiekuńczych, z zakresu turystyki i agroturystyki oraz gastronomii.

W ramach realizacji tego celu planuje się przedsięwzięcie:

P.2.1 Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy

<i>Słabe strony obszaru zidentyfikowane w analizie:</i>
<i>Słabe wykorzystanie walorów turystycznych obszaru (brak całodzienniej informacji turystycznej, brak bazy noclegowej, gastronomicznej, wypoczynkowej).</i>
<i>Wysoki poziom bezrobocia związany z brakiem miejsc i zakładów pracy, migracja osób młodych i wykształconych do ościennych miast i za granicę.</i>
<i>Bardzo ograniczony zakres podstawowych usług dla ludności, w tym technicznych i rzemieślniczych.</i>
<i>Obniżający się zakres opieki zdrowotnej (brak szpitala powiatowego, konieczność dojazdu do specjalistycznej opieki poza obszar).</i>

Obejmuje ono wsparcie w ramach strategii w następującym zakresie:

1. utworzenia nowego przedsiębiorstwa i/lub tworzenia pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych, tj. agroturystyki, zagród edukacyjnych, gospodarstw opiekuńczych (konkurs);
2. rozwój istniejących przedsiębiorstw i/lub rozwój pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych (konkurs).

Wskaźniki produktu:

- liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa i/lub tworzeniu pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych: 5
- liczba rozwiniętych podmiotów gospodarczych i/lub rozwiniętych pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych: 3

Wskaźnik rezultatu:

- R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: liczba utworzonych miejsc pracy: 5
- R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw: 3

Zgodnie z wynikiem konsultacji społecznych w ramach udzielanego wsparcia premiować będzie się działania podejmowane przez osoby z grup w niekorzystnej sytuacji (młodzież, seniorów, osoby niepełnosprawne) i na rzecz tych osób, także działania innowacyjne i prośrodowiskowe.

Realizacja powyższego celu i przedsięwzięcia będzie odpowiedzią na potrzeby społeczne oraz uzupełni w sposób komplementarny wsparcie aktywności mieszkańców opierającej się na lokalnych zasobach.

Zaplanowane do realizacji w ramach niniejszej strategii rodzaje działań i przedsięwzięć odpowiadają na potrzeby i problemy obszaru Ujścia Baryczy i są wynikiem partycypacyjnego podejścia do budowania strategii, gdyż uwzględniają w całości zgłaszane przez mieszkańców problemy i uwagi.

ROZDZIAŁ VII: SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU

1. WEWNĘTRZNA ORGANIZACJA PRACY LGD, W TYM ROZWIĄZANIA FORMALNO - INSTYTUCJONALNE

Uregulowania sposobu wyboru i oceny operacji oraz stosowanych kryteriów wyboru zostaną zaprojektowane w oparciu o przepisy unijne i krajowe odnośnie wymagań, jakie spełnić musi LGD przy wyborze operacji. Procedury zostaną opracowane przez grupę roboczą, by umożliwić partycypacyjny udział społeczności lokalnej w opracowaniu również tych dokumentów. Następnie przedstawione zostaną one Zarządowi Województwa Dolnośląskiego do akceptacji i wdrażane do przeprowadzanych naborów.

Podstawowym celem powstania procedur będzie zapewnienie przejrzystości, klarowności, jawności, obiektywności, oraz demokratyczności podejmowanych decyzji prowadzących do wyboru takich projektów w ramach realizacji LSR, które w najwyższym stopniu będą realizować założone cele i wskaźniki.

Realizacja celów przewidzianych w LSR obejmuje działania następujących typów:

- operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD, w tym realizowane w partnerstwie
- operacje własne LGD
- projekty grantowe, w tym projekt grantowy na przygotowanie koncepcji inteligentnych wsi (smart villages)

Rada w oparciu o Regulamin Pracy Rady oraz ustaloną procedurę będzie podejmowała decyzję z uwzględnieniem wypracowanych z partycypacyjnym udziałem społeczności lokalnych kryteriów wyboru, niezmiennych w ramach danego naboru, które to kryteria określają priorytety LGD w finansowaniu operacji i umożliwią wybór operacji najbardziej pożądanym z punktu widzenia realizacji strategii. W tym celu uwzględniono również rolę animacyjną LGD i pracowników biura zmierzającą do zaktywizowania potencjalnych beneficjentów, w tym w szczególności osób z grupy w niekorzystnej sytuacji, do aplikowania o środki na realizację zadań w ramach LSR. Zadania animacyjne zostały ujęte w Planie Komunikacji z lokalną społecznością.

2. SPOSÓB POWSTAWANIA PROCEDUR

Pracą nad treścią poszczególnych procedur zajmie się grupa robocza, mająca w swoim składzie przedstawicieli pracowników LGD oraz osób z grup w niekorzystnej sytuacji, tj. młodzieży, seniorów i osób niepełnosprawnych. Przy opracowaniu procedur wykorzystane zostaną dotychczasowe doświadczenia LGD z wdrażania LSR (PROW 2007-2013, PROW 2014-2020), w szczególności odnoszące się do funkcjonalności kryteriów oceny oraz poszczególnych narzędzi wykorzystywanych w procesie oceny i wyboru operacji (np. form i zawartości kart oceny, sposobu przeprowadzania oceny itd.). Uwzględnione zostaną także wnioski i rekomendacje z raportu ewaluacyjnego (2014-2020) odnoszące się m.in. do kryteriów wyboru oraz oceny pracy Rady i Biura LGD. Pomocne w procesie tworzenia procedur będą również wymiana doświadczeń z innymi Lokalnymi Grupami Działania oraz współpraca z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego.

3. KLUCZOWE CELE I ZAŁOŻENIA PROCEDUR

Celem tworzenia procedur jest opracowanie niedyskryminującej i przejrzystej procedury i kryteriów wyboru o udzielenie wsparcia w ramach realizacji LSR, które pozwolą uniknąć konfliktu interesów i zapewnią, by żadna pojedyncza grupa interesu nie kontrolowała decyzji w sprawie wyboru.

Niedyskryminujące warunki do aplikowania przez wnioskodawców o środki na operacje wpisujące się w cele strategii oraz określone zasady oceny operacji zostaną określone w taki sposób, by w jak największym stopniu odpowiadały na zidentyfikowane problemy obszaru.

Procedury będą się odnosić się w szczególności do:

- **warunków ubiegania się wnioskodawców o wsparcie realizacji operacji**, w tym do kryteriów dostępu, terminów poszczególnych czynności, jakie należy wykonać w toku tego procesu, niezbędnej dokumentacji itp.;
- **sposobu oceny operacji**, w tym do opisu tego procesu jak i do narzędzi i sposobów samej oceny (informacja jak, przez kogo, kiedy oceniane są wnioski, jakimi kryteriami, jakie są minima punktowe oceny itd.);
- **sposobów obiegu informacji i jej zakresu** (w tym o ogłoszeniach naborów, o terminach poszczególnych czynności, o wynikach naboru, wynikach wyboru operacji, o możliwości składania odwołań/protestów, o konieczności dokonania uzupełnień itp.);
- **dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia procedur** (załączniki do procedur - wzory dokumentów);
- **sposobów ustalania kryteriów oceny** (w tym powiązań tych kryteriów z analizą silnych i słabych stron obszaru, a przez to z diagnozą obszaru LGD), a także sposobów zmiany tych kryteriów.

Powyższe regulacje znajdują się w procedurach obowiązujących podczas wdrażania LSR, które będą udostępniane w Biurze LGD oraz na stronie internetowej LGD.

4. SPOSÓB USTANAWIANIA I ZMIANY KRYTERIÓW WYBORU

Lokalne kryteria wyboru zostaną **ustanowione na podstawie diagnozy obszaru i konsultacji społecznych**, w wyniku których została sformułowana analiza potrzeb i potencjału LSR (rozdział IV). Kryteria będą sformułowane w ten sposób, by poprzez wybór konkretnych operacji spowodować realizację takich inicjatyw/inwestycji (**produkty**), których zaistnienie na terenie LGD pozwoli osiągnąć **rezultaty** zbieżne z założonymi celami LSR oraz zrealizuje je w najwyższym stopniu, odpowiadając na przyjęte **wskaźniki** realizacji.

Lokalne kryteria wyboru zostaną skonstruowane i wypracowane przez grupę roboczą, w skład której wejdą m.in. przedstawiciele osób z grup w niekorzystnej sytuacji na obszarze, w oparciu o wymogi określone w przepisach prawa krajowego i unijnego, w tym te odnoszące się do programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR.

Zaprojektowane zostaną jako **kryteria przejrzyste**, z dodatkowym opisem i definicją, co pozwoli uniknąć wątpliwości podczas oceny. Zastosowane kryteria będą miały również charakter mierzalny, a w przypadku kryteriów jakościowych będą zawierać

także szczegółowy opis wymogów do uzyskania konkretnej liczby punktów. Ponadto każdy członek Rady zobowiązany będzie do uzasadnienia przyznanej liczby punktów w każdym z kryteriów. Dzięki dookreśleniu w zakresie minimalnych i maksymalnych wartości oraz opisowi zasad przyznawania punktów, będą one miały charakter niedyskryminujący i obiektywny. W celu otrzymania dofinansowania wnioszek będzie musiał również uzyskać minimalną liczbę punktów ze wszystkich kryteriów, co umożliwi wybór operacji realizujących w najlepszy z możliwych sposób zakładane cele i wskaźniki LSR.

Zmiany kryteriów, podobnie jak i aktualizacje innych treści LSR, mogą (i powinny) odbywać się w sytuacjach koniecznych, a więc takich, w których zastosowanie dotychczasowych kryteriów nie przynosi zadowalającego efektu (nie realizowane są wskaźniki i cele LSR). **Podstawową przyczyną zmiany kryteriów będą dane z monitoringu i ewaluacji** mówiące o niezadowalającym poziomie realizacji LSR. Informacja taka (zgodnie z założeniami monitoringu i ewaluacji - rozdział X) będzie podstawą do podejmowania decyzji w sprawie zmiany kryteriów wyboru. Zmiana kryteriów będzie konsultowana społecznie, by zapewnić jak najszerszy zakres zasady partycypacyjnego udziału społeczności lokalnej we wdrażaniu LSR, chyba że wynikać ona będzie ze zmian prawnych lub zaleceń pokontrolnych instytucji nadrzędnych (obowiązek wprowadzenia zmian).

Opis procedury zmian kryteriów wyboru, uwzględniający ww. aspekty oraz właściwość decyzyjną organów LGD w tym zakresie zostanie zawarty w procedurze.

5. INNOWACYJNOŚĆ

Sposób uwzględnienia innowacyjności w kryteriach wyboru operacji

Innowacyjność jest postrzegana w LSR jako czynnik rozwojowy obszaru. Postanowiono dodatkowo punktować operacje za rozwiązania innowacyjne. Uważamy, że inwestycje dofinansowane w ramach inicjatywy LEADER mogą wnieść duży wkład w rozwój obszaru LGD poprzez zawarcie pierwiastka innowacyjnego. Przedsięwzięciami LSR, w których zdecydowano się dodatkowo wspierać rozwiązania innowacyjne są:

- P.1.1. Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi;
- P.1.2. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej;
- P.1.3. Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy;
- P.1.4. Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja
- P.1.5. Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy

Zakresy, opisy i główne założenia poszczególnych przedsięwzięć zawarto w rozdziale VI "Cele i wskaźniki". Innowacyjność zostanie uwzględniona jako oddzielne kryterium oceny (operacje otrzymają dodatkowe punkty za innowacyjność). Obowiązek udowodnienia innowacyjności (dostarczenia wiarygodnych i merytorycznych informacji) będzie leżał po stronie wnioskodawcy, który musi zawrzeć te informacje w formularzu wniosku lub załącznikach. Członkowie Rady oceniającej operacje, będą mogli dodatkowo uzasadnić swą ocenę innowacyjności operacji na karcie oceny (miejsce przeznaczone na uzasadnienie).

Definicja innowacyjności stosowana w LSR:

Przez innowacyjność rozumie się zmianę mającą na celu wdrożenie nowego na obszarze objętym LSR lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych.

Innowacja będzie badana na dwóch poziomach odnoszących się do zasięgu oddziaływania i trzech stopniach oryginalności.

Poziomy innowacji:

- na terenie gminy wchodzącej w skład LGD;
- na całym obszarze objętym LSR

Innowacja może charakteryzować się różnym **stopniem oryginalności zmian**. Mogą to być zatem innowacje:

- **kreatywne** – powstające w wyniku autorskiego pomysłu, dotyczą nowych produktów, usług, procesów lub organizacji;

- **imitujące** – wzorowane na wcześniej powstałych produktach, usługach, procesach lub organizacji; dotyczące nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych;
- **pozorne** – w rzeczywistości nie są to innowacje w skali LSR; są to jedynie drobne zmiany oferujące rzekome nowości.

Ilość przyznanych punktów w ramach kryterium odnoszącego się do innowacyjności będzie uzależniona od poziomu i stopnia oryginalności zmian i zostanie szczegółowo opisana w lokalnych kryteriach wyboru.

Na każdym etapie realizacji strategii LGD będzie również animowała lokalne środowisko do wprowadzania innowacji poprzez zachęcanie do zastosowania zmian w wielu aspektach realizowanych projektów.

6. REALIZACJA PROJEKTÓW GRANTOWYCH I OPERACJI WŁASNYCH ORAZ PROJEKTÓW REALIZOWANYCH W PARTNERSTWIE

LSR przewiduje realizację **operacji grantowych** w następujących przedsięwzięciach:

- P.1.1. Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi (w tym także projekty obejmujące **przygotowanie koncepcji inteligentnej wsi** (SV)

- P.1.3. Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy

LSR przewiduje realizację **operacji własnych LGD** w następujących przedsięwzięciach:

- P.1.3. Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy

- P.1.4. Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja

Tematyka grantów i operacji własnych została określona w rozdziale VI "Cele i wskaźniki". Przebieg procesu ubiegania się o wybór grantobiorcy określa "Procedury wyboru grantobiorców". Dla projektów grantowych polegających na opracowaniu koncepcji smart village zostaną przygotowane osobne, uproszczone procedury. Na potrzeby realizacji operacji własnych zostanie opracowana również osobna procedura.

LSR przewiduje realizację i premiowanie dodatkowymi punktami w ocenie wg. lokalnych kryteriów wyboru **operacje realizowane w partnerstwie i współpracy**. Przewiduje się je w następujących przedsięwzięciach:

- P.1.1. Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi;

- P.1.2. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej;

- P.1.3. Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy

- P.1.4. Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja.

LGD wykorzystując działania animacyjne będzie w całym procesie wdrażania LSR zachęcała i aktywizowała lokalne środowisko do realizacji operacji we współpracy i partnerstwie. Przewiduje się również możliwość ciągłego zachęcania do zgłaszania nowych inicjatyw/ pomysłów i pomoc w poszukiwaniu partnerów, animowanie podmiotów z obszaru poprzez szkolenia, działania aktywizacyjne, które zostały określone w Planie Komunikacji.

Podsumowanie rozdziału VII:

W proces przyjmowania, wyboru i oceny operacji będą zaangażowane: Biuro Stowarzyszenia oraz Rada LGD. Szczegóły dot. przyjmowania, wyboru i oceny operacji zostaną opisane w odpowiednich procedurach.

Opracowanie niedyskryminujących i przejrzystych procedur o udzielenie wsparcia w ramach realizacji LSR i lokalnych kryteriów wyboru pozwoli uniknąć konfliktu interesów i zapewni, że żadna pojedyncza grupa interesu nie będzie kontrolowała decyzji w sprawie wyboru.

Tworząc lokalne kryteria wyboru LGD odniesie się do diagnozy obszaru oraz wyników spotkań konsultacyjno-warsztatowych. Zmiana kryteriów, inna niż wynikająca ze zmian prawnych lub zaleceń pokontrolnych instytucji nadrzędnych (obowiązek wprowadzenia zmian), będzie wymagała konsultacji społecznych.

LGD zamierza premiować operacje wykorzystujące rozwiązania innowacyjne. W tym celu zawarła w LSR definicję innowacyjności oraz sposoby jej oceny.

LGD „Ujście Baryczy” zamierza realizować operacje grantowe oraz operacje własne oraz premiować i aktywizować społeczność do realizacji operacji w partnerstwie.

ROZDZIAŁ VIII: PLAN DZIAŁANIA

Realizacja zaplanowanych działań w ramach LSR została zaplanowana w ujęciu rocznym z uwzględnieniem trzech kluczowych etapów:

- **1 etap:** realizacja w latach 2025 – 2026 przewiduje się realizację:
 - projektu grantowego na przygotowanie koncepcji smart villages,
 - 2 działań w zakresie infrastruktury publicznej,
 - działania w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i/lub przyrodniczego
 - działania z zakresu przedsiębiorczości, podejmowanie i rozwój działalności gospodarczych i/lub zakładanie i rozwój pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych tj. agroturystyki, zagród edukacyjnych, gospodarstw opiekuńczych.
- **2 etap:** realizacja w latach 2026-2027 (**II kamień milowy – grudzień 2027**), przewiduje się wsparcie:
 - projektu grantowego z zakresu włączenia osób w niekorzystnej sytuacji,
 - operacji własnej polegającej na wsparciu edukacyjnym lokalnych liderów (kurs przewodników po obszarze),
 - operacji własnej polegającej na stworzeniu miejsc informacji turystycznej,
 - operacji własnej polegającej na stworzeniu miejsc służących edukacji mieszkańców,
- operacji własnej polegającej na wyedukowaniu lokalnych edukatorów klimatu. **3 etap:** realizacja w latach 2028-2029:
 - projektu grantowego realizującego koncepcje smart villages,
 - pozostałe ewentualne działania.

W celu wspierania zaplanowanych działań i wnioskodawców LGD zaplanowała również w Planie komunikacji działania animacyjne i aktywizujące, ukierunkowane zwłaszcza na innowacyjność, partnerstwo i współpracę, skierowane do ogółu społeczności, w tym do osób z grup w niekorzystnej sytuacji, wykorzystujące różnorodne metody adekwatne do prowadzonych działań.

Większość operacji zaplanowano do realizacji w dwóch pierwszych etapach, zarówno ze względu na konieczność osiągnięcia przewidzianych odpowiednich progów realizacji wskaźników, w sposób umożliwiający minimalizowanie ryzyka ich nieosiągnięcia, jak i ze względu na konieczność szybszego zaspokajania potrzeb zidentyfikowanych na obszarze LGD.

Realizacja działań odbywać się będzie w oparciu o dwa cele wypracowane w toku konsultacji społecznych, przy partycypacyjnym udziale społeczności lokalnej.

Początkowo przy budowaniu planu działania uwzględniono również dwa kamienie milowe, tj:

- 30 czerwca 2026r. – konieczność wykazania udzielonego wsparcia na wdrażanie LSR w ramach PS WPR w wysokości odpowiadającej 40% przyznanej wartości w § 5 ust. 2 pkt. 1 umowy ramowej
- 31 grudnia 2028 r. - konieczność wykazania udzielonego wsparcia na wdrażanie LSR w ramach PS WPR w wysokości odpowiadającej 80% przyznanej wartości w § 5 ust. 2 pkt. 1 umowy ramowej.

Plan działania aktualizowany jest na bieżąco, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i zapisami umowy przyznania pomocy.

Szczegółowy plan działania wraz z opisem zawarty jest w załączniku nr 2 do niniejszej strategii. Natomiast działania animacyjne i aktywizujące znajdują się w Planie komunikacji z lokalną społecznością.

ROZDZIAŁ IX: PLAN FINANSOWY LSR

1. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA LSR

Bezpośrednim źródłem finansowania Lokalnej Strategii Rozwoju będą środki z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Wysokość planowanego wsparcia budżetu jest zgodna z załącznikiem nr 4 do regulaminu konkursu na wybór LSR „Sposób ustalania wysokości dostępnych środków przeznaczonych na realizację LSR” i uwzględniając ilość mieszkańców obszaru. Wynosi ona 1 250 000 EUR na komponent wdrażanie LSR oraz 312 500 EUR na komponent zarządzanie.

Szczegółowe informacje dotyczące budżetu LSR oraz Planu finansowego zawarte są w załącznikach nr 3 i 4 do niniejszej strategii.

Planuje się wsparcie działań animujących i aktywizujących lokalną społeczność, zwłaszcza w zakresie edukacji ekologicznej, wspierania współpracy i partnerstwa, innowacji i włączenia społecznego osób z grup w niekorzystnej sytuacji, z dofinansowaniem Polsko – Amerykańskiej Fundacja Wolności - program NOWE FIO bądź Funduszy EOG i Funduszy Norweskich w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny. LGD posiada doświadczenie w realizacji takich projektów (np. w 2023r. realizowała projekt „Młodzieżowe inicjatywy dla dobrego klimatu”), co gwarantuje skuteczność i prawidłowość w realizowaniu projektów. Dodatkowe środki na realizację tych zadań umożliwią szerszy zakres wsparcia społeczności lokalnej. Wykorzystanie dodatkowych, dostępnych w okresie obowiązywania niniejszej strategii, źródeł finansowania będzie spójne ze stwierdzonymi na obszarze LGD potrzebami, przyjętymi w LSR zakresami wsparcia i będzie kierowane na działania spójne i komplementarne, dla których np. zabrakło środków w budżecie LSR, a które wynikają z przeprowadzonej analizy obszaru. Wykazane powyżej źródła, inne niż EFRROW, nie stanowią bezpośredniego źródła finansowania LSR.

2. OPIS POWIĄZAŃ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA Z CELAMI LSR

W związku z realizacją konkursów tematycznych istotną kwestią jest bezpośrednie powiązanie przyjętego źródła finansowania z Planem Działania, a więc z konkretnymi celami LSR, zakresami wsparcia oraz budżetem poszczególnych przedsięwzięć. Powiązania przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Przedsięwzięcie	Budżet w EUR	Sposób realizacji	Źródło finansowania (fundusz)	Zakres tematyczny PS WPR
Cel ogólny 1: Wsparcie aktywności mieszkańców Ujścia Baryczy w oparciu o lokalne zasoby					
1.	P.1.1. Smart village szansą na innowacyjny rozwój wsi	72 000	konkurs	EFRROW	Przygotowanie koncepcji inteligentnej wsi, poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej, włączenie społeczne seniorów, ludzi młodych i osób w niekorzystnej sytuacji
2.	P.1.2. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej	288 890	konkurs	EFRROW	Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej
3.	P.1.3. Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy	233 333	konkurs	EFRROW	Włączenie społeczne seniorów, ludzi młodych i osób w niekorzystnej sytuacji, kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki, wsparcie

					rozwoju wiedzy i umiejętności w zakresie innowacyjności, cyfryzacji lub przedsiębiorczości, a także wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego, z wyłączeniem inwestycji infrastrukturalnych, poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej
4.	P.1.4. Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja	255 777	konkurs	EFROW	ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi, poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej, kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki, wsparcie rozwoju wiedzy i umiejętności w zakresie innowacyjności, cyfryzacji lub przedsiębiorczości, a także wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego, z wyłączeniem inwestycji infrastrukturalnych,
Razem cel ogólny 1		850 000	źródło/fundusz	EFROW	
Cel ogólny 2: Wzrost dochodowości mieszkańców Ujścia Baryczy					
5.	P.2.1. Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy	400 000	konkurs	EFROW	Rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki poprzez podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne, rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej, rozwój pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych w zakresie tworzenia lub rozwijania gospodarstw agroturystycznych, zagród edukacyjnych, gospodarstw opiekuńczych
Razem cel ogólny 2		400 000	źródło/fundusz	EFROW	
Wdrażanie LSR		1 250 000		EFROW	wdrażanie strategii
Zarządzanie LSR		312 500		EFROW	koszty bieżące, aktywizacja
RAZEM BUDŻET LSR					1 562 500 EUR

Tabela nr 24: Źródła finansowania LSR

ROZDZIAŁ X: MONITORING I EWALUACJA

W celu skutecznej i właściwej realizacji LSR niezbędny jest systematyczny monitoring i ocena procesu wdrażania. Pozwoli to na kontrolowanie prawidłowości podejmowanych działań oraz docelowo osiągnięcie założonych efektów wpływających na zrównoważony rozwój obszaru objętego strategią. Proces monitoringu i ewaluacji prowadzony będzie w całym okresie wdrażania strategii w sposób ciągły, polegający na bieżącym zbieraniu i analizowaniu danych oraz bezpośrednio w okresie po zakończeniu wdrażania. LGD dokonywać będzie systematycznej i obiektywnej oceny założeń LSR, przebiegu wdrażania, osiągniętych rezultatów (ich adekwatności, skuteczności, efektywności, oddziaływania i trwałości podejmowanych działań).

Prawidłowo przeprowadzana ewaluacja LSR dostarczać będzie rzetelnych informacji, które będą wykorzystane w procesie decyzyjnym dotyczącym wdrażania LSR oraz funkcjonowania LGD.

Monitorowaniu będą podlegać następujące aspekty działań LGD:

- harmonogram ogłaszania konkursów,
- realizacja budżetu LGD,
- realizacja wskaźników realizacji LSR,
- plan komunikacji,
- realizacja szkoleń organizowanych przez LGD oraz ich jakość,
- realizacja działań animacyjnych i dotyczących lokalnej współpracy oraz ich jakość,
- świadczenie doradztwa oraz jego jakość,
- monitorowanie konkursów organizowanych przez LGD,
- monitorowanie struktury partnerstwa LGD,
- badanie poziomu partycypacji mieszkańców, inkluzji i włączenia społecznego, w celu zapewnienia uczestnictwa różnych grup społecznych w planowaniu i realizacji LSR, ze szczególnym uwzględnieniem osób w niekorzystnej sytuacji, młodzieży i seniorów.

Dzięki ciągłemu monitoringowi LGD zadba o stabilną sytuację finansową i podejmie działania interwencyjne w przypadku rozbieżności lub niepowodzeń w realizacji LSR. Organem odpowiedzialnym za prowadzenie ewaluacji i monitoringu jest Zarząd i Biuro LGD. Zarząd może zlecić wykonanie niektórych zadań ekspertom zewnętrznym.

System monitorowania będzie polegał na:

- gromadzeniu danych na podstawie formularzy, wniosków, informacji uzyskanych od podmiotu wdrażającego (UM) o zawartych umowach i wysokości środków wypłacanych beneficjentom na realizację operacji oraz własnych danych z przeprowadzonych konkursów,
- monitorowaniu operacyjnym na podstawie bezpośrednich rozmów z beneficjentami, ankiet i wizji lokalnych w miejscu realizacji operacji,
- weryfikacji osiągnięcia rzeczywistych rezultatów na podstawie gromadzenia danych dotyczących wskaźników produktu i rezultatu dla poszczególnych przedsięwzięć,
- dokonywaniu przeglądu procedur wewnętrznych wdrożenia poszczególnych działań LSR,
- gromadzeniu danych dotyczących wydatkowania środków na funkcjonowanie LGD zgodnie z procedurą określoną w umowie z podmiotem wdrażającym,

- monitorowaniu jakości doradztwa świadczonego przez LGD, przeprowadzonych szkoleń, działań animacyjnych i dotyczących lokalnej współpracy prowadzonych przez LGD (ankietyzacja).

Wyniki płynące z ewaluacji oraz analizy danych monitoringowych wykorzystane zostaną do:

- informowania społeczności lokalnej i pozostałych interesariuszy o stopniu osiągnięcia zaplanowanych celów i wskaźników, wykorzystania środków finansowych, sukcesach i porażkach w realizacji LSR;
- aktualizacji lokalnej strategii w przypadku, gdy analiza danych monitoringowych i ewaluacja wykażą zapóźnienia w procesie wdrażania, pojawienie się problemów i barier wymagających interwencji, jako podstawa i uzasadnienie do uruchomienia procedury aktualizacji strategii; aktualizacja LSR dotyczyć może jednego aspektu (np. kryteriów wyboru operacji) lub kilku (np. wskaźników, budżetu) strategii.

Realizacja działań ewaluacyjnych odbywać się będzie z zastosowaniem podstawowych kryteriów ewaluacji, którymi są:

- **trafność** - stopień, w jakim przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym projektem i/lub realnym potrzebom beneficjentów.
- **efektywność** - ocena stosunku poniesionych nakładów do uzyskanych wyników i rezultatów, przy czym przez nakłady rozumie się zarówno zasoby finansowe, ludzkie jak i poświęcony czas.
- **skuteczność** - ocena stopnia, na ile cele przedsięwzięcia, zdefiniowane na etapie programowania, zostały osiągnięte.
- **użyteczność** - stopień zaspokojenia potrzeb beneficjentów w wyniku osiągnięcia rezultatów podejmowanych operacji.
- **trwałość** - ocena czy pozytywne efekty projektu na poziomie celu mogą trwać do zakończenia finansowania zewnętrznego oraz czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tego projektu w dłuższym okresie na procesy rozwoju na poziomie obszaru, regionu czy kraju.

W odniesieniu do wdrażania LSR planowane jest przeprowadzenie ewaluacji:

- **on-going (tzw. mid-term)** (w trakcie wdrażania interwencji) - celem jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów, zwłaszcza pod względem dostarczonych produktów i osiągniętych rezultatów oraz określenie trafności zamierzeń w stosunku do aktualnych trendów społeczno-gospodarczych
- **ex-post** (po zakończeniu realizacji interwencji) - celem jest określenie długotrwałych efektów wdrażania LSR, w tym wielkości zaangażowanych środków, skuteczności i efektywności pomocy.

SPIS TABEL:

1. Tabela nr 1: Ludność obszaru LGD Ujście Baryczy.....	7
2. Tabela nr 2: Struktura demograficzna mieszkańców obszaru.....	8
3. Tabela nr 3: Opis metod zaangażowania społecznego.....	12
4. Tabela nr 4: Harmonogram spotkań ze społecznością lokalną.....	13
5. Tabela nr 5: Analiza wniosków z konsultacji.....	14
6. Tabela nr 6: Planowane działania dla grup osób w niekorzystnej sytuacji.....	15
7. Tabela nr 7: Analiza potrzeb i potencjału obszaru LSR.....	17
8. Tabela nr 8: Grupy osób w niekorzystnej sytuacji na obszarze.....	18
9. Tabela nr 9: Odsetek podmiotów gospodarczych.....	20
10. Tabela nr 10: Podmioty wpisane do rejestru REGON według sekcji PKD prowadzone przez osoby fizyczne na obszarze LGD Ujście Baryczy.....	20
11. Tabela nr 11: Struktura osób zatrudnionych w 2020 r.....	21
12. Tabela nr 12: Odsetek dzieci objętych opieką przedszkolną.....	24
13. Tabela nr 13: Gospodarstwa rolne	27
14. Tabela nr 14: Państwowe Gospodarstwa Rolne na obszarze.....	27
15. Tabela nr 15: Zgodność LSR z PS WPR.....	29
16. Tabela nr 16: Zgodność LSR z KSSR.....	30
17. Tabela nr 17: Zgodność LSR ze Strategią Województwa Dolnośląskiego.....	31
18. Tabela nr 18: Zgodność LSR ze Funduszami Europejskimi dla Dolnego Śląska.....	32
19. Tabela nr 19: Zgodność LSR ze Strategią Powiatu Górowskiego.....	33
20. Tabela nr 20: Zgodność LSR ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Góra.....	34
21. Tabela nr 21: Zgodność LSR ze Strategią Gminy Niechlów.....	34
22. Tabela nr 22: Zgodność LSR ze Strategią Gminy Wąsosz.....	35
23. Tabela nr 23: Zintegrowanie przedsięwzięć w LSR.....	36
24. Tabela nr 24: Źródła finansowania LSR.....	48

WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY:

1. Bank Danych Lokalnych GUS
2. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego
3. Plan strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej
4. Rocznik Statystyczny Województwa Dolnośląskiego
5. Regulamin konkursu na wybór strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
6. Strategia Rozwoju Gminy Góra
7. Strategia Rozwoju Gminy Niechlów
8. Strategia Rozwoju Gminy Wąsosz
9. Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SRK)
10. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego
11. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Górowskiego
12. Ustawa z dnia 20 lutego 2015 roku o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności
13. Wrzeszcz Wioletta „Zrównoważenie środowiskowe versus zrównoważenie ekonomiczne indywidualnych gospodarstw rolnych

Załącznik nr 1 do LSR: Cele i przedsięwzięcia

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.1 Wsparcie aktywności mieszkańców Ujścia Baryczy w oparciu o lokalne zasoby	grupy docelowe	sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
72 000	P.1.1 Smart villages szansą na innowacyjny rozwój wsi	mieszkańcy obszaru, ze szczególnym uwzględnieniem osób młodych i seniorów oraz osób w niekorzystnej sytuacji; wnioskodawcy: wg. obowiązujących wytycznych	projekt grantowy
288 890	P.1.2 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej	mieszkańcy obszaru, potencjalni turyści, odwiedzający; wnioskodawcy: wg. obowiązujących wytycznych, w tym JSFP	konkurs
233 333	P.1.3 Aktywni mieszkańcy Ujścia Baryczy	mieszkańcy obszaru, ze szczególnym uwzględnieniem osób młodych i seniorów oraz osób w niekorzystnej sytuacji, lokalni liderzy, potencjalni turyści, odwiedzający; wnioskodawcy: wg. obowiązujących wytycznych, w tym JSFP	projekt grantowy, operacja własna
255 777	P.1.4 Lokalne zasoby Ujścia Baryczy, ich ochrona i promocja	mieszkańcy obszaru, ze szczególnym uwzględnieniem osób młodych i seniorów oraz osób w niekorzystnej sytuacji, potencjalni turyści i odwiedzający obszar; wnioskodawcy wg. obowiązujących wytycznych, w tym JSFP	konkurs, operacja własna

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.2 Wzrost dochodowości mieszkańców Ujścia Baryczy	grupy docelowe	sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
400 000	P.2.1 Przedsiębiorczość w Ujściu Baryczy	mieszkańcy obszaru, w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą oraz rolnicy i ich rodziny prowadzący małe gospodarstwa rolne; wnioskodawcy: wg. obowiązujących wytycznych	konkurs

Załącznik nr 2 do LSR: Plan działania

CEL	lata	do 31.12.2024		do 31.12.2025		do 31.12.2026		do 31.12.2027		do 31.12.2028		do 31.12.2029		Program
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	
C.1.	Wsparcie aktywności mieszkańców Ujścia Baryczy w oparciu o lokalne zasoby													
Przedsięwzięcie P. 1.1	liczba opracowanych koncepcji smart villages	0	0	0	0	6 szt.	100	0	100	0	100	0	100	PS WPR
	liczba grantów realizujących koncepcję smart villages	0	0	0	0	0	0	0	0	6 szt.	100	0	100	
Przedsięwzięcie P.1.2	liczba nowych/zmodernizowanych obiektów małej infrastruktury publicznej	0	0	0	0	0	0	2 szt.	100	0	100	0	100	PS WPR

Przedsięwzięcie P.1.3	liczba grantów realizujących działania kulturalne, rekreacyjne, edukacyjne lub promocyjne z zakresu włączenia społecznego seniorów, ludzi młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji	0	0	0	0	0	0	9 szt.	50	9szt.	100	0	100	PS WPR
	liczba zrealizowanych projektów z zakresu wsparcia edukacji lokalnych liderów	0	0	0	0	1 szt.	100	0	100	0	100	0	100	
	liczba osób uczestniczących e kursach dla liderów	0	0	0	0	15 szt.	100	0	100	0	100	0	100	
	liczba zorganizowanych miejsc informacji turystycznej	0	0	0	0	0	0	3szt	100	0	100	0	100	
Przedsięwzięcie P.1.4	liczba operacji z zakresu dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego	0	0	0	0	0	0	1szt.	100	0	100	0	100	PS WPR

	liczba operacji z zakresu kształtowania świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, zielonej gospodarki i OZE	0	0	0	0	0	0	1 szt.	100	0	100	0	100	
	liczba powstałych miejsc służących edukacji mieszkańców	0	0	0	0	0	0	3 szt.	100	0	100	0	100	
	liczba osób uczestniczących w kursach dla liderów	0	0	0	0	0	0	0	0	15 szt.	100	0	100	
C.2.	Wzrost dochodowości mieszkańców Ujścia Baryczy													
Przedsięwzięcie P. 2.1	liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa i/lub tworzeniu pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych	0	0	0	0	3 szt.	60	2 szt.	100	0	100	0	100	PS WPR
	liczba rozwiniętych podmiotów gospodarczych i/lub rozwiniętych pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych	0	0	0	0	3 szt.	100	0	100	0	100	0	100	

Wskaźnik rezultatu W.1.1	liczba wspieranych strategii inteligentnych wsi	0	-	0	-	6 strategii	0	0	0	0	-	PS WPR	
Wskaźnik rezultatu W.1.2	liczba osób korzystających z lepszego dostępu do infrastruktury publicznej	0		0		0	2000 osób	0	0	0		PS WPR	
Wskaźnik rezultatu W.1.3	liczba osób objętych wspieranymi projektami włączenia społecznego	0		0		0	260 osób	260 osób	0			PS WPR	
	liczba osób korzystających z lepszego dostępu do infrastruktury publicznej	0		0		0	0	500 osób	0			PS WPR	
Wskaźnik rezultatu W.1.4	Liczba osób korzystających z wiedzy i innowacji	0		0		0	1000	15 osób	0			PS WPR	
	liczba operacji realizujących cele środowiskowe lub klimatyczne	0	-	0	-	0	1 operacja	-	0	-	0	-	PS WPR
Wskaźnik rezultatu W.2.1	liczba utworzonych miejsc pracy	0	-	0	-	3	2	-	0	-	0	-	PS WPR
	liczba przedsiębiorstw	0		0		3 szt.	0	0	0	0		PS WPR	

Załącznik nr 3 do LSR: Budżet LSR

PLANOWANA WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW NA WDRAŻANIE LSR I ZARZĄDZANIE LSR				
Zakres wsparcia	Program/Fundusz			Środki ogółem (EUR)
	PS WPR	EFRR*	EFS+*	
Wdrażanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 2021/1060)	1 250 000	0	0	1 250 000
Zarządzanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 2021/1060)	312 500	0	0	312 500
Razem	1 562 500	0	0	1 562 500
* Wysokość środków danego funduszu na RLKS dostępnych dla LGD w danym województwie będzie wyższa o wartość wkładu krajowego, którego procentowy udział w tej kwocie jest określony dla danego FEW. ** W wierszu odpowiadającemu danemu EFSI, z którego LSR nie będzie finansowana, należy wstawić wartość „0”.				

Załącznik nr 4 do LSR: Plan wykorzystania budżetu

fundusz	środki zakontraktowane (w Euro) do:											
	31.12.2024		31.12.2025		31.12.2026		31.12.2027		31.12.2028		31.12.2029	
	kwota ogółem (UE+krajow e)	% wykorzystan ia budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajow e)	% wykorzystan ia budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajow e)	% wykorzystan ia budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajow e)	% wykorzystan ia budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajow e)	% wykorzystan ia budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajow e)	% wykorzystan ia budżetu LSR
EFRR W	0	0	60 000	4,80	600 000	52,80	400 000	84,80	170 000	98,40	20 000	100,00
RAZEM	0	0	60 000	4,80	600 000	52,80	400 000	84,80	170 000	98,40	20 000	100,00